

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2016

Uudenmaan liiton julkaisu D 84 - 2017

Uudenmaan liiton julkaisu D 84 - 2017
ISSN 1236-4096

Valokuvat: Tuula Palaste

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Uusimaa Regional Council // Helsinki-Uusimaa Region

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

SISÄLLYS

Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
Maakuntajohtajan katsaus	4
Uudenmaan liiton hallinto.....	5
Aluekehittäminen.....	7
Aluesuunnittelu.....	10
Edunvalvonta ja viestintä	12
Tapahtumat	14
Osakkuusomistajuudet.....	16
Arvio tulevasta kehityksestä.....	17
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	20
Olenaiset muutokset liiton toiminnassa ja taloudessa.....	21
Kokonaistalouden tarkastelu	21
Talousarvion toteutuminen tilikaudella 1.1.–31.12.2016	24
Henkilöstö.....	29
Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä.....	30
Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen.....	31
Uudenmaan liiton strategian ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	34
Strategia vuoteen 2017	34
Tilinpäätöslaskelmat.....	54
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	57
Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä.....	67
Liite 1: Uudenmaan liiton julkaisut 2016 / Nylands förbunds publikationer 2016.....	69

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Maakuntajohtajan katsaus

Suomen talous on palaamassa kasvu-uralle. Talouskasvu on ollut sekä historiallisesti että kansainvälisesti vertailtuna pitkään hidasta. Kasvua ovat viime vuosina hidastaneet heikon kansainvälisen suhdanteen lisäksi mm. väestön ikääntyminen ja tuottavuuden vaatimaton kehitys. Suomen bruttokansantuotteen kasvuksi ennustetaan vuonna 2016 1,6 %. Kasvu on perustunut kotimaiseen kysyntään, erityisesti yksityisen kulutuksen kasvuun. Lisäksi rakennusinvestoinnit ovat lisääntyneet nopeasti.

Työmarkkinoilla on jo nähty käänne parempaan. Työllisyys on kohentunut ja työttömyys vähentynyt vuoden 2015 loppupuolelta alkaen. Uudellamaalla työttömien määrä väheni edellisvuodesta 3,7 %. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä väheni 9,1 %, mutta pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi 2,8 %. Työllisyyskehityksen odotetaan jatkuvan hyvänä myös tulevina vuosina.

Uudenmaan väkiluvun kasvu jatkui voimakkaana ja väestö lisääntyi vuoden aikana 18 000:lla. Väestökasvusta yli 90 % kohdistui pääkaupunkiseudulle. Lisääntynyt asuntotarve nosti asuntojen hintoja etenkin pääkaupunkiseudulla selkeästi muuta Suomea enemmän.

Maankäyttö- ja rakennuslakiin tuli vuoden 2016 aikana useita muutoksia. Maakuntakaavan kannalta merkittävin oli ympäristöministeriön vahvistusmenettelystä luopuminen. Tulevaisuudessa maakuntakaavat hyväksyy maakuntavaltuusto. Kertomusvuonna oli käynnissä kolme maakuntakaavaprosessia. Uutena aloitettiin valmistella kaksiportaista kokonaiskaavaa; Uusimaa-kaava 2050. Tämä kaksiportainen kaava koostuu pitkän aikavälin rakennekaavasta ja seutukohtaisesta vaihemaakuntakaavasta. Rakennekaavassa määritellään suuret linjat ja valinnat. Seutukohtaisissa vaihemaakuntakaavoissa käsitellään kunkin seudun tärkeiksi nostamat maakuntatason aiheet.

Hallitusohjelmaan perustuva alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen (AIKO) rahoitushaku käynnistyi vuonna 2016. Liitto myöntää ko. rahoitusta alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämiseen. Uudenmaan älykkään erikoistumisen - strategian (RIS3) toimeenpanoa koordinoivia hankkeita on rahoitettu maakunnan kehittämisrahalla sekä EAKR- ja ESR-rahoituksilla.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu aktivoitui loppuvuodesta. Esivalmisteluprojektiin rekrytoitiin muutosjohtaja sekä sote-muutosjohtaja. Samalla liiton henkilökunnasta siirtyi työntekijöitä esivalmisteluorganisaatioon. Vaativan tehtävän tavoitteena on perustaa uusi maakunta, uudistaa sosiaali- ja terveyden huollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirtää maakunnalle uusia tehtäviä.

Talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016 toteutuivat erittäin hyvin. Kiitokset koko henkilöstölle!

Ossi Savolainen, maakuntajohtaja

Uudenmaan liiton hallinto

Maakuntavaltuustossa on 77 jäsentä, jotka ovat jäsenkuntien kunnanvaltuustojen edustajia. Maakuntavaltuusto käyttää ylintä päätösvaltaa liiton toiminnan ja talouden suhteen. Valtuuston voimasuhteet 31.12.2016 olivat seuraavat:

Kansallinen Kokoomus	23
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	15
Vihreä liitto	13
Perussuomalaiset	8
Suomen ruotsalainen kansanpuolue	7
Vasemmistoliitto	5
Suomen Keskusta	4
Suomen Kristillisdemokraatit	2

Maakuntavaltuuston puheenjohtajat 31.12.2016

Valtuuston puheenjohtajana toimi Eero Heinäluoma, (sd) Helsinki

I varapuheenjohtajana Timo Juurikkala, (vihr.) Vantaa

II varapuheenjohtajana Juha Hakola, (kok) Helsinki

Maakuntahallitus johtaa ja ohjaa liiton toimintaa niin, että sen toiminta- ja taloussuunnitelman tavoitteet saavutetaan. Vuosittaisen suunnitelman hyväksyy maakuntavaltuusto.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Outi Mäkelä, kok.

I varapuheenjohtajana Pasi Salonen, ps

II varapuheenjohtajana Jari Sainio, sd

Maakuntahallituksen esittelijänä toimi maakuntajohtaja Ossi Savolainen.

Maakuntahallitukseen kuuluu 14 jäsentä:

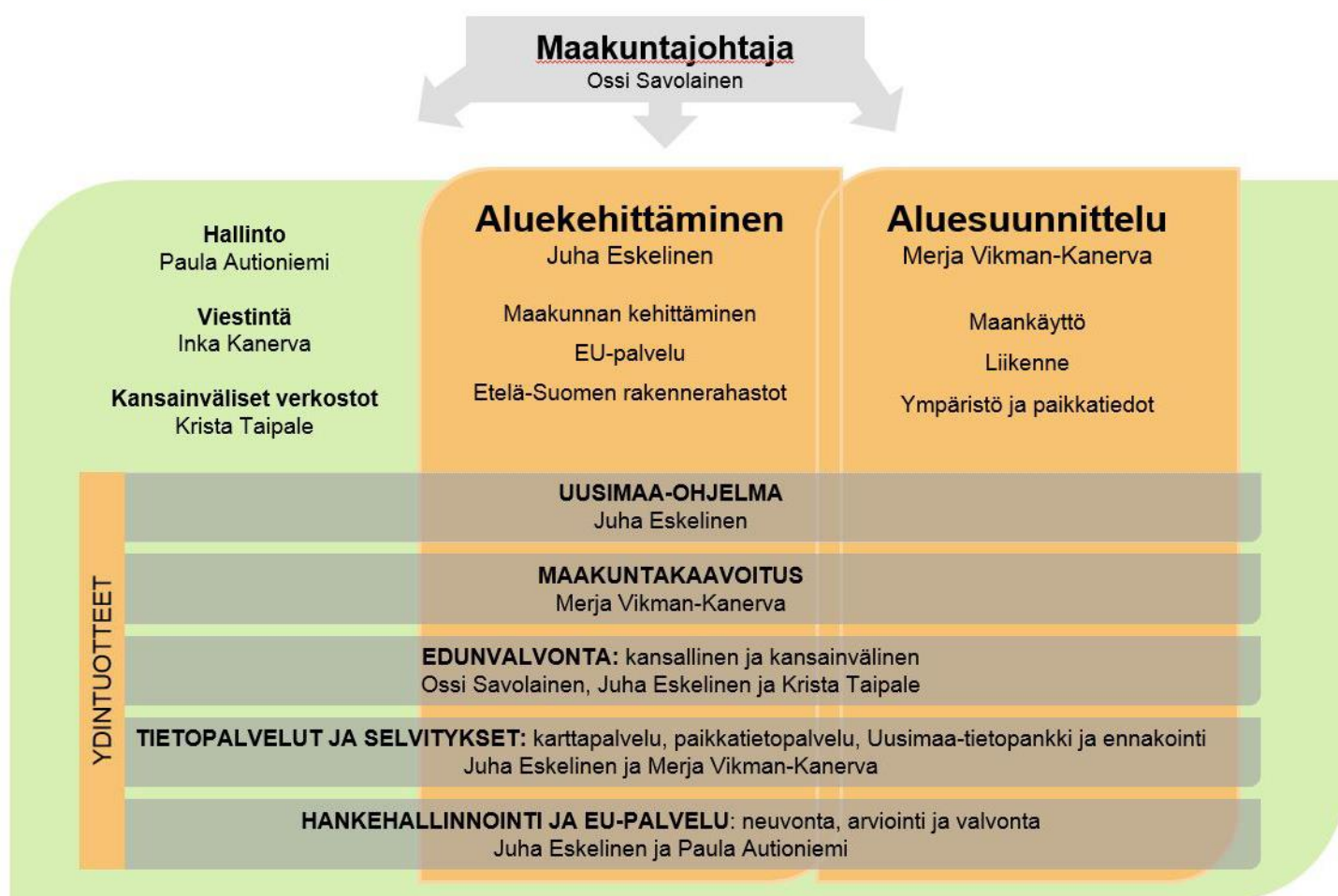
Jäsen	Varajäsen
Irja Ansalehto-Salmi (kesk. Vantaa)	Tapio Havula (kesk. Mäntsälä)
Thomas Blomqvist (r. Raasepori)	Mia Heijnsbroek-Wirén (r. Loviisa)
Matti Enroth (kok., Helsinki)	Hannele Luukkainen (kok. Helsinki)
Auli Herttuainen (vas. Mäntsälä)	Sari Virta (vas. Vihti), 13.12.2016 lähtien Ulla Kommonen (vas. Vihti)
Jaakko Jalonen (sd. Porvoo)	Anne Karjalainen (sd. Kerava)
Arja Karhuvaara (kok. Helsinki)	Matti Niiranen (kok. Helsinki)
Johanna Karimäki (vihr. Espoo)	Anu Frosterus (vihr. Karkkila)
Minerva Krohn (vihr. Helsinki)	Sallamaari Muhonen (vihr. Helsinki)
Markku Markkula (kok. Espoo)	Petri Koivuniemi (kok. Vantaa) 13.12.2016 lähtien Saija Äikäs (kok. Espoo)
Outi Mäkelä, pj (kok. Nurmijärvi)	Saija Äikäs (kok. Espoo) 13.12.2016 Petri Koivuniemi (kok. Vantaa)
Mika Raatikainen (ps Helsinki)	Harri Lehtimäki (ps Helsinki)
Jari Sainio, II vpj (sd. Vantaa)	Ali Abdirahman (sd. Espoo)
Pasi Salonen, I vpj (ps. Vihti)	Niilo Kärki (ps. Vantaa)
Kaarin Taipale (sd. Helsinki)	Risto Kolanen, (sd. Helsinki)

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi asiat, jotka koskevat hallinnon ja talouden tarkastusta. Lisäksi se arvioi, toteutuvatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Lautakunnassa on neljä jäsentä ja varajäsentä. Puheenjohtajana toimi Pekka Majuri, (kok) Helsinki ja varapuheenjohtajana Anu Rajajärvi, (sd) Vihti.

Uudenmaan liiton perussopimuksen mukaan maakuntavaltuusto valitsee **kielellisten palveluiden toimikunnan**, jonka tehtävänä on edistää kielellisiä palveluita liitossa ja maakunnassa. Toimikunnassa on 10 jäsentä. Puheenjohtajana toimi Margareta Rintala (kok) ja varapuheenjohtajana Anders Björklöf (sd).

Tehtäväalueiden **tilivelvolliset** määrätään vuosittain talousarviossa sekä maakuntahallituksen tekemissä hankkeiden perustamispäätöksissä. Tilivelvolliset vastaavat toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta, tuloksen seurannasta ja sen raportoinnista.

Uudenmaan liiton organisaatio

Aluekehittäminen

Uusimaa-ohjelma laadittiin vuosille 2014–2017 ja sen toteutumista seurataan vuosittaisella raportilla. Vuosi 2016 oli ohjelman kolmas toimeenpanovuosi. Keskeiset rahoitusinstrumentit hankkeiden toteuttamiseen kuten Etelä-Suomen EAKR-, 6Aika-, ESR- ja maaseutuohjelma olivat täysimittaisesti toimijoiden hyödynnettävissä. Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC -ohjelma avautuu hakijoille alkuvuodesta 2017. Uutena rahoitusinstrumenttina on tullut ESIR (Euroopan Strategisten Investointien Rahasto), josta Uudellemaalle saatiin rahoitusta mm. Pasilaan rakennettavaan Tripla-liikekeskukseen.

Toimintavuonna sulkeutui kolme rakennerahastojen hankehakukierrosta: Etelä-Suomen EAKR-haku 4.11.2015–12.2.2016 sekä kestävän kaupunkikehittämisen 6Aika (ITI) haut 1.12.2015–15.1.2016 ja 1.9.–22.12.2016. Näiltä hakukierroksilta käynnistyi 39 uutta hanketta, jolloin vuoden lopussa rahoitettuja hankkeita oli yhteensä 140 kappaletta.

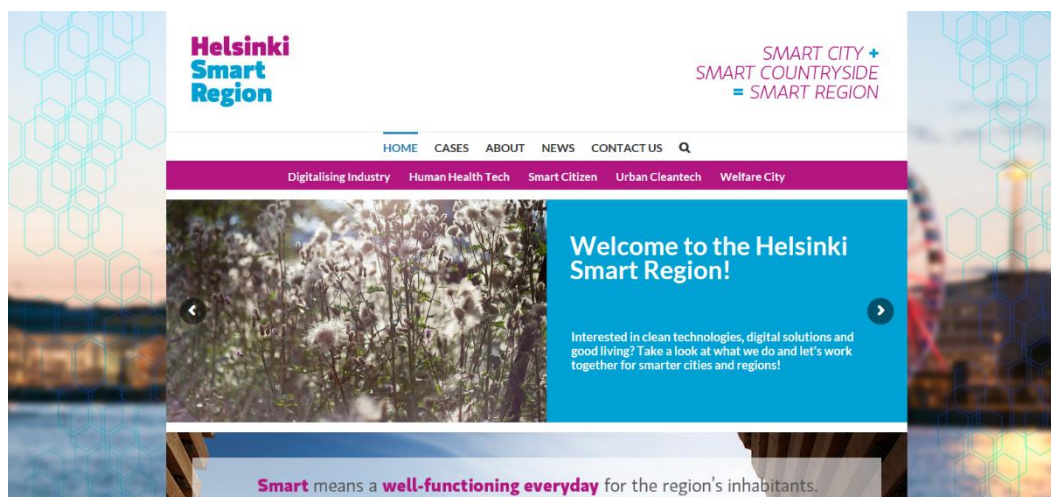
Rakennerahastotyössä painotettiin erityisesti hankehakemusten laadun parantamista ja tulosviestintää. Keskeisimpiä toimenpiteistä olivat hakuinfotilaisuudet, koulutukset rahoitetuille hankkeille sekä verkkoklinikat. Muussa viestinnässä panostettiin etenkin verkkoviestintään ja sen kehittämiseen.

Uudenmaan älykkään erikoistumisen -strategian (RIS3) toimeenpanoa koordinoivia hankkeita on rahoitettu 7 kappaletta maakunnan kehittämisrahalla, muutoin strategiaa toteuttavia hankkeita toteutetaan mm. EAKR- ja ESR -rahoituksella. Syksyllä käynnistyi hallitusohjelmaan perustuva Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen (AIKO) rahoitushaku, jolla tuetaan Uudenmaan RIS3-strategian toteutusta. Uudenmaan RIS3-strategiassa on viisi teemaa:

Urban Cleantech -teeman kärkenä toimii Smart&Clean -säätöön vetämä Smart&Clean -hanke, jonka tavoitteena on kehittää pääkaupunkiseudusta ja Lahdesta maailmanluokan referenssialue puhtaissa ja älykkäissä ratkaisuissa. Hankkeen kärkiteemoja ovat liikenne ja liikkuminen, rakentaminen, energia, jäte ja vesi sekä kuluttaja-cleantech, joita digitalisaatio ja kiertotalous läpileikkaavat. Vastaavaa referenssialuetta pyritään rakentamaan Human Health Tech -teemassa, jossa Health Capital Helsinki hanke kehittää pääkaupunkiseudulle Life Science -alojen tutkimus ja yrityskeskittymää.

Helsinki Smart Region -sivusto (*helsinkismart.fi*) avattiin kesäkuussa esittelemään ja konkretisoimaan Uudenmaan RIS3-strategiaa toteuttavia hankkeita ja innovaatioita sekä tuomaan Uttamaata tunnetuksi kansainvälisesti ”älykkäänä alueena”. Vuoden loppuun mennessä sivustolla on käynyt yli 20 000 kävijää ja sen Twitter -tilillä on yli 600 seuraajaa.

Liitto oli mukana Interreg- ja Horizon2020 -ohjelmien rahoitushauissa. Myönteinen rahoituspäätös saatiin kolmeen Interreg Europe -ohjelmasta rahoitettuun hankkeeseen: iEER (pääpartneri Uudenmaan liitto), PASSAGE (pääpartneri Pas-de-Calais) ja BRIDGES (pääpartneri Kainuun liitto) sekä kahteen Central Baltic Interreg -ohjelmasta rahoitettuun hankkeeseen FinEstLink (pääpartneri Uudenmaan liitto) ja Plan4Blue (pääpartneri SYKE).

Uudenmaan maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) toimii laaja-alaisena strategisena foorumina maakunnan kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä, suuntaa aluekehittämiseen resursseja sekä linjaa viranomaistoimin toteutettavia aluekehittämishankkeita ja niiden toteutumista. Lisäksi se hyväksyy maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman. MYR:ssä ovat edustettuina liitto ja sen jäsenkunnat, kehittämisohjelmia ja -toimenpiteitä rahoittavat valtion alueviranomaiset, muut valtion hallintoon kuuluvat organisaatiot sekä maakunnan kehittämisen kannalta tärkeimmät työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt. MYR kokoontui vuonna 2016 viisi kertaa.

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö (MYRS) valmistelee ja esittelee maakunnan yhteistyöryhmälle kehittämishankkeita, maakunnallisia ohjelmia ja strategioita, rakennerahaston toimeenpanon tiedottamissuunnitelman sekä EAKR- ja ESR-ohjelmien alueellisten osioiden muutostarpeet. MYRS:ssä ovat liiton lisäksi edustettuina Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit, Uudenmaan seudut, Uudenmaan ELY-keskus sekä Etelä-Suomen rakennerahastoista vastaavat Hämeen ELY-keskus (ESR-rahoitus) ja Uudenmaan liitto (EAKR-rahoitus). MYRS kokoontui vuonna 2016 kuusi kertaa. Lisäksi MYRS teki opintomatkan Brysseliin 1.-3.3.2016.

Etelä-Suomen liittojen yhteistyöstä vuonna 2016 oli vastuuvuorossa Hämeen liitto. Etelä-Suomen yhteistoiminta-alueen maakuntahallitukset pitivät syyskuussa Hämeenlinnassa yhteisen kokouksen, jossa pohdittiin liittojen sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun liittyviä kysymyksiä. Kokousoosallistujilla oli mahdollisuus osallistua myös BSSSC:n vuosikokouksen tapahtumiin.

Aluekehittämisen asiantuntijaryhmät

Aluekehittämisen asiantuntijaryhmät toimivat matkailun, kulttuuriasioiden, koulutuksen, maahanmuuttoasioiden, sosiaali- ja terveysasioiden sekä alueen Venäjä-suhteiden parissa.

Koulutuksen asiantuntijaryhmässä aiheina olivat mm. kouluvalintojen sosiaalinen ulottuvuus ja palveluiden järjestämisen rajapinnat maakuntauudistuksessa. Uudenmaan ammatillisen koulutuksen järjestäjien ryhmä käsitteli ammatillisen koulutuksen reformia ja koulutustarpeen ennakointia.

Maahanmuutto ja pakolaistilanne nousivat voimakkaasti esiin jäsenkunnissa vuonna 2015 voimistuneen maahanmuuton seurauksena. Monissa kunnissa maahanmuutto ei ollut aiemmin ollut keskeisten kysymysten joukossa ja monet niistä nimesivät ensimmäistä kertaa edustajansa liiton maahanmuuton asiantuntijaryhmään. Asiantuntijaryhmässä todettiin, että maahanmuuttokriittisyyden lisäksi on nähtävissä kuntalaisten voimakas innostus vapaaehtoistoimintaan. Kotoutumisen onnistumiseen tarvitaan toimivien julkisten palveluiden lisäksi hyvät etniset suhteet sekä elävä kansalaisyhteiskunta. Vapaaehtoistyössä syntyneet erilaiset toimintatavat ja ideat halutaan nostaa voimakkaammin esiin.

Kuntajohtajakokouksessa keskityttiin Uudenmaan kannalta merkittäviin ajankohtaisasioihin, joita olivat sote- ja maakuntauudistuksen liittyen Uudenmaan kuntien yhteisen tahtotilan määrittely, Uudenmaan liiton valmistelurooli maakuntauudistuksessa ja yhteistyö ELYn kanssa sekä pääkaupunkiseudun erillISRatkaisu. Lisäksi käsiteltiin Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavasta saatua

palautetta ja Uusimaa-kaavan 2050 valmistelua, maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistamista sekä alueen edunvalvontaan ja hanketoimintaan liittyviä asioita.

Kuntajohtajakokouksen valmistelusihteeristö sopii kuntajohtajakokoukselle valmisteltavista asioista sekä tuo monipuolisella keskustelulla lisäarvoa asioiden valmisteluun ja kunkin organisaation pyrkimyksiin. Sihteeristössä on edustaja Helsingistä, Espoosta, Vantaalta, KUUMA-seudulta sekä läntiseltä ja itäiseltä Uudeltamaalta.

Kansanedustajien neuvottelukunta (KENK) koostuu Helsingin ja Uudenmaan vaalipiireistä valituista kansanedustajista. Neuvottelukuntaan kuuluu 21 edustajaa Helsingistä ja 35 edustajaa Uudeltamaalta, yhteensä yli neljännes kaikista kansanedustajista. Puheenjohtajistossa ovat edustettuina Helsingin ja Uudenmaan vaalipiirien kolme suurinta puoluetta. Neuvottelukunnan sihteerityö hoidetaan Uudenmaan liitossa. Uudenmaan liiton maakuntajohtaja, aluekehittämisen johtaja ja kehittämisspäällikkö osallistuvat kokouksiin.

Neuvottelukunta järjestäytyy vaalikausittain. Tällä vaalikaudella puheenjohtajana toimii Outi Mäkelä (kok). Varapuheenjohtajat ovat Tuula Haatainen (sd) ja Mika Niikko (ps). Neuvottelukunta otti kantaa, kuuli asiantuntijoita ja vaikutti päätöksentekoon Uudenmaan kannalta tärkeissä asioissa. Aiheina olivat mm. sote- ja maakuntauudistus sekä lentoliikenteen ajankohtaiset asiat.

Aluesuunnittelu

Aluesuunnittelun ryhmät

Vastuualue on jaettu tehtävien hoitamista varten kolmeen ryhmään, jotka työskentelevät tiiviissä vuorovaikutuksessa keskenään.

Maankäyttöryhmän tehtäviin kuuluvat maakuntakaavojen laadinta, maakuntakaavoituksen kehittäminen ja toteuttamisen edistäminen (mm. lausunnot kuntien kaavoista). Ryhmän tehtäviin sisältyvät myös maisema- ja kulttuuriympäristöön, asumiseen, maapolitiikkaan, yhdyskuntien ja rakentamisen ekotehokkuuteen sekä elinkeinoihin liittyviä tehtäviä.

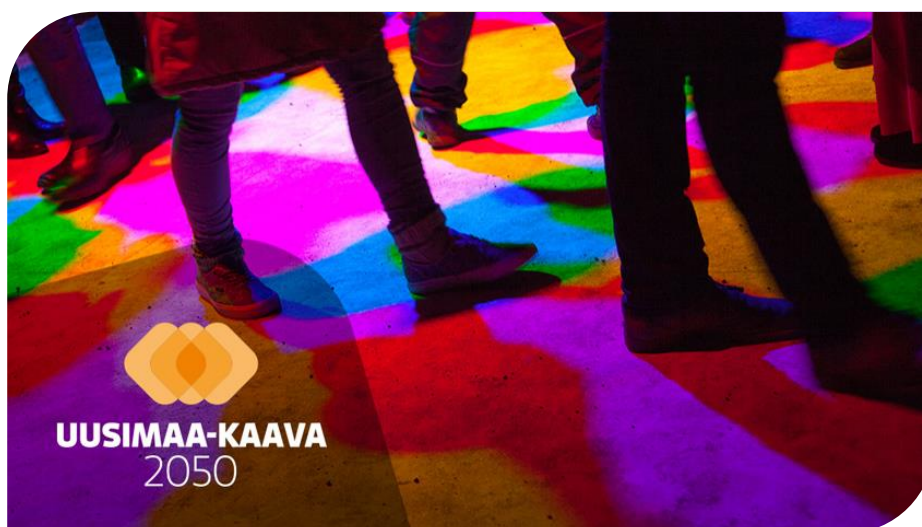
Ympäristö- ja paikkatietoryhmän tehtävänä on tekniseen infrastruktuuriin (vesi-, energia- ja jätehuolto), ympäristöön, luonnon monimuotoisuuteen ja virkistyskäyttöön sekä luonnonvarojen kestävään käyttöön liittyvät aluesuunnittelun ja aluekehittämisen tehtävät. Lisäksi tehtävänä on paikkatietojärjestelmän kehittäminen sekä paikkatietojen hyödyntäminen aluesuunnittelussa ja -kehittämisessä. Ryhmä vastaa liiton sähköisten karttapalveluiden tuottamisesta ja paikkatietoaineistojen hallinnoinnista ja hankinnasta sekä maakuntakaavojen toteutumisen seurannasta.

Liikenneryhmän tehtävänä ovat liikenteeseen liittyvät aluesuunnittelun, aluekehittämisen ja edunvalvonnan tehtävät sekä liikennejärjestelmätyön ja maankäytön suunnittelun yhteensovittaminen. Lisäksi ryhmän tehtäviin kuuluvat kansainväliset liikennehankkeet. Ryhmä myös kehittää liitossa tehtävää

liikennejärjestelmäsuunnittelua kytkien sen tiiviimmin maankäytön suunnitteluun sekä maakuntakaavoitukseen.

Maakuntakaavoituksen prosesseja ja muutoksia

Vuoden 2016 aikana edistettiin useita maakuntakaavaprosesseja. Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan ehdotus valmisteltiin lausunnoille ja nähtäville. Östersundomin alueen maakuntakaavaehdotuksen jatkotoimista käytiin lisäneuvotteluita ympäristöministeriön, ELY:n ja Östersundom-toimikunnan kanssa. Kaavan käsittely jatkuu alkuvuodesta 2017. Maakuntahallitus käynnisti keväällä 2016 uuden kokonaismaakuntakaavan laatimisen. Tähän nk. Uusimaa-kaavaan 2050 liittyen tehtiin useita taustaselvityksiä mm. Tulevaisuustarkastelu, väestö- ja työpaikkaprojektiot sekä Etelä-Suomen kehityskäytävä hankekokonaisuus.

Maankäyttö- ja rakennuslakiin tuli vuoden 2016 keväällä voimaan useita muutoksia, joista maakuntakaavan kannalta keskeisin on ympäristöministeriön vahvistusmenettelyn poistaminen. Jatkossa kaavat hyväksyy maakuntavaltuusto. Myös eräät maakuntakaavan ehdotusvaihetta koskevat säännökset muuttuivat. Maakunnan liitto pyytää kaavaehdotuksesta lausunnot ja käy viranomaisneuvottelun jo ennen kuin maakuntahallitus hyväksyy ehdotuksen ja asettaa sen virallisesti nähtäville. Lausunnot pyydetään kuntien sekä keskeisten viranomaisten ja järjestöjen lisäksi myös kaikilta asianomaisilta ministeriöiltä. Uudistuksen tuomat muutokset otettiin käyttöön keväällä 2016 Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan aikatauluun ja prosessiin: ehdotus oli lausunnoilla alkuvuodesta ja asetettiin nähtäville loppuvuonna 2016.

Aluesuunnittelun yhteistyöryhmät

Aluesuunnittelun yhteistyöryhmissä (suunnittelijaryhmä, liikenneryhmä ja ympäristöryhmä) käsiteltiin erilaisia ajankohtaisia aluesuunnittelun asioita, mm. vireillä olevat maakuntakaavat, seudulliset isot hankkeet sekä lainsäädännön muutokset. Ryhmät toimivat myös kuntaedustajille yhteisen tiedon antajina ja keskustelufoorumina. Toimintaa kehitettiin siten, että ryhmille järjestettiin myös yhteisiä kokouksia ja työpajoja.

Muita Aluesuunnittelun pysyviä ryhmiä ovat maapolitiikkaryhmä ja lentokenttäryhmä. Vireillä oleviin maakuntakaavoihin liittyen toimii lisäksi teemakohtaisia asiantuntijaryhmiä.

Edunvalvonta ja viestintä

Kansainvälinen edunvalvonta

Kansainvälisten verkostojen yksikkö koordinoi liiton kansainvälistä toimintaa. Sen tehtävänä on edistää Uusimaa-ohjelman tavoitteita ja Älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanoa Euroopan instituutioiden ja kansainvälisten verkostojen kautta. Lisäksi yksikkö tarjoaa asiantuntijapalveluita liiton johdolle ja yksiköille.

Kansainväliset verkostot -yksikön toiminta muodostuu kolmesta toimintakokonaisuudesta: Brysselissä sijaitsevasta Helsinki EU Officesta, toiminnasta Itämeren alueen ja kansainvälisissä verkostoissa sekä liiton kansainvälisen toiminnan koordinaatiosta.

Kansainväliset verkostot -yksikkö organisoitiin uudelleen syksyllä 2016. Tavoitteena oli yksikön toiminnan tehostaminen, toiminnan päällekkäisyyksien poistaminen, liiton eri yksiköissä olemassa olevan kansainvälisen osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen sekä Brysselissä sijaitsevan Helsinki EU Officen sitominen mahdollisimman tiiviisti osaksi Uudenmaan liiton ydintoimintoja.

Helsinki EU Office

Helsinki EU Officen toiminnassa oli liiton lisäksi mukana yhdeksän sopimuskumppania, jotka päättävät toimintasuunnitelmasta ja painopisteistä liiton johtamissa yleiskokouksissa. Vuoden 2016 aikana saatiin päätökseen neuvottelut kahden uuden sopimuskumppanin kanssa (Espoon kaupunki

ja Luonnonvarakeskus), jotka liittyivät Helsinki EU Officen sopimuskumppaneiksi 1.1.2017. Lisäksi neuvottelut Vantaan kaupungin kanssa ovat loppusuoralla.

Brysselin Helsinki EU Officen toimintaa ja palveluita on kehitetty voimakkaasti vuoden 2016 aikana. Toimintaa muutettiin tuloksellisemmaksi ja se sidottiin tiiviimmin liiton strategiaan tavoitteisiin. Helsinki EU Officen toiminnan arviointiin otettiin käyttöön laadulliset ja määrälliset arvioinnit sekä niiden mittarit. Lisäksi otettiin käyttöön uusi raportointijärjestelmä, joka tehostaa EU-edunvalvontaa, ennakointia ja EU-informaation leviämistä koko Uudenmaan liiton sisällä. Helsinki EU Officen sisäistä ja ulkoista viestintää on kehitetty ottamalla käyttöön uusia viestinnän työkaluja, mm. teemakohtainen räätälöity EU-viestintä ja Brysselin EU-sidosryhmille kohdistettu julkaisu. Helsinki EU Officen sopimuskumppaneiden ja asiakkaiden asiakastytyväisyyttä esimerkiksi Brysselin vierailuohjelmiin ja niiden tuottamaan lisäarvoon alettiin mitata systemaattisesti vuoden 2016 alusta alkaen: asiakastytyväisyyden keskiarvo oli korkea, 4,5/5. Helsinki EU Officen

asiakaslähtöisyyttä ja vuoropuhelua sopimuskumppaneiden kanssa kehitettiin edelleen luomalla kokonaan uusi toimintatapa: Helsinki EU Office kutsui kaikki sopimuskumppanit 8.9. yhteiseen työpajaan, jossa määriteltiin bottom up - lähestymistavan kautta sopimuskumppaneiden kanssa yhdessä Helsinki EU Officen toiminnan painopisteet vuodelle 2017.

Helsinki EU Office toteutti vuonna 2016 yhteensä 115 erillistä toimeksiantoa, joista suuri osa liittyi EU-rahoitusmahdollisuuksien selvittämiseen ja EU-hanketoiminnan tukemiseen. Helsinki EU Office myötävaikuttii vahvasti mm. siihen, että Uusimaa hyväksyttiin jäseneksi EU-komission ylläpitämään ”European Innovation Partnership on Active and Healthy Aging”- innovaatioalustaan.

Helsinki EU Office suunnitteli ja toteutti yhteensä kaksitoista sopimuskumppaneidensa delegaativierailua ja järjesti korkean tason EU-edunvalvontatapaamisia Uudenmaan liiton edustajille, mm. Helsinki-Tallinna-tunneliin liittyvä tapaaminen komission liikennepääosaston pääjohtajan kanssa 20.4. sekä Uudenmaan älykkääseen erikoistumiseen ja tulevaan EU- rakennerahastokauteen liittyvä edunvalvontatapaaminen komission alue- ja kaupunkipolitiikan pääjohtajan kanssa 28.11. Helsinki EU Office toteutti myös liiton hallituksen Brysselin EU-edunvalvontamatkan 28–29.11, MYR:n sihteeristön Brysselin vierailun 1-2.3 ja Helsinki-Tallinna-tunneliin liittyneen EU-sidosryhmäseminaarin Euroopan parlamentissa 29.11.2016.

Helsinki EU Office tuki liiton EU-palveluiden toimintaa monin eri tavoin, esimerkiksi osallistumalla Brysselissä järjestettyjen tilaisuuksien valmisteluun ja toteuttamiseen sekä tukemalla Helsinki Smart Region -referenssisivuston tunnettuutta Brysselissä. Helsinki EU Office valittiin 2016 ERRIN-verkoston älykkään erikoistumisen työryhmän puheenjohtajaksi, mikä edistää myös Uudenmaan älykkään erikoistumisen edistämistä. Toimisto järjesti sopimuskumppaneille laajan Open Days - tapahtumakokonaisuuden 10–13.10.2016 Brysselissä. Tapahtuman yhteyteen järjestettiin useita Uudenmaan liiton ja sopimuskumppaneiden EU-edunvalvonnan kannalta tärkeitä seminaari- ja konferenssitapahtumia: mm. Rail Baltica - ja Helsinki-Tallinna -konferenssi ja Uudenmaan RIS3-esittelytilaisuus. EU-ennakointiin ja informointiin liittyen Helsinki EU Office julkaisi 22 EU-uutiskirjettä ja 35 teemakohtaista tiedotetta. Helsinki EU Officen 20-vuotista toimintaa juhlistettiin kesäkuussa sidosryhmävastaanotolla Brysselissä.

Kansainväliset ja Itämeren alueen verkostot

Uudenmaan liiton toimintaa Itämeren alueen ja kansainvälisissä verkostoissa tehostettiin siten, että se on tavoitteellista, strategista ja tuottaa lisäarvoa edunvalvontaan. Järjestöjen kautta edistettiin mm. älykästä erikoistumista, metropoli- ja kaupunkipolitiikkaa, TEN-T ydinkäytäviä (Pohjanmeri-Baltia ja Välimeri-Skandinaavia ja Helsinki-Tallinna tunnelihanketta) tekemällä liiton intressien mukaisia sisältö- ja muutosehdotuksia järjestöjen EU-kannanottoihin ja päätöslauselmiin.

Liitto on jäsenenä CPMR:ssä (Conference of Peripheral Maritime Regions) ja sen Itämeri-komissiossa (Baltic Sea Commission) sekä useissa muissa kansainvälisissä verkostoissa, mm. Metrex, Metropolitan Inc, BSSSC (Baltic Sea States Subregional Co-operation), ARC (Airport Regions Conference) ja Baltic Sea Tourism Council.

BSSSC:n puheenjohtajana toimi maakuntajohtaja Ossi Savolainen ja liitto vastasi järjestön pääsihteeriyydestä vuoden 31.12.2016 asti.

BSSSC:ssä ja CPMR:ssä toimivat Suomen maakunnat kutsuttiin kokoon kahdesti. Tapaamisissa luotiin Uudenmaan liito aloitteesta uusia toimintatapoja edunvalvonnan kehittämiseksi ja tehostamiseksi.

Liitto koordinoi Uudenmaan kuntien edustajien kansainvälisen yhdyshenkilöverkoston kokouksia ja osallistui Kuntaliiton, Helsingin ja Vantaan kaupunkien kokoon kutsumiin kansainvälisiin verkostoihin. Selvitystyö liiton globaalin tason ennakkoinnista aloitettiin.

Tapahtumat

Maakuntaparlamentti

Uudenmaan Maakuntaparlamentti järjestettiin marraskuun lopulla. Suositun vuosittainen foorumimme houkutteli koolle kaikkien aikojen ennätysyleisön: mukana oli yli kolme ja puoli sataa uusmaalaista vaikuttajaa. Ajassa, liikkeessä! -teeman mukaisesti parlamentti tarjosi pohdintoja sote- ja maakuntauudistuksesta sekä nosti keskusteluun suunnitelmat huippunopeista liikenneyhteyksistä Manner-Eurooppaan.

Juuri valitut Uudenmaan sote- ja maakuntauudistuksen muutosjohtajat Markus Sovala ja Timo Aronkytö pohtivat ensimmäisiä askelmerkkejään joulukuun alussa käynnistyvään työhönsä. Valtakunnallisen hankkeen muutosjohtaja Pauli Harju arvioi miten uudistuksen esivalmistelu on lähtenyt koko maassa vauhtiin. Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulun Jenni Airaksinen aprikoi voiko uudistuksessa jokin mennä pieleen.

Rovion markkinointijohtajana ja pelisuunnittelijana mainetta niittänyt Peter Vesterbacka herätteli kuulijoita Tallinnan tunnelisuunnitelmillaan. Yleisö lähti hienosti mukaan ja keskustelu täytti sekä salin että sosiaalisen median. Esittelyssä olivat myös Salon ja Tukholman huimat Hyperloop-hankkeet. Lisäksi puhujina loistivat Pekka Sauri Helsingin kaupungilta, Jarkko Huovinen Kuntaliitosta, Sauli Hievanen

SAK:sta, Karoliina Orankämmen ja Antti Larsio Sitrasta sekä Pirkanmaan uudistuksen muutosjohtaja Kari Hakari.

Yleisölle oli uutuuksena tarjolla parlamentin oma mobiilisovellus, joka palveli kattavana tietopakettina ja näppäränä vuorovaikutuksen välineenä.

Maakuntaparlamentin tapahtumapaikkana oli vasta avatun Clarion Hotel Helsingin kongressikeskus Jätkäsaarella. Lars Sonckin 1930-luvulla suunnittelema, juuri entisöity makasiini loi inspiroivat puitteet ensimmäiselle päivälle. Ohjelma jatkui Tallinnan laivalla.

Uusimaa-viikko

Uusi Työ -teemainen Uusimaa-viikko kokosi jälleen 9.–13.5.2016 yhteen oppilaitosten, kuntien ja muiden uusmaalaisten toimijoiden tapahtumia nostaen esille maakunnan hyväksi tehtävää työtä.

Päivittäisten alateemojen mukaisesti maanantaina Tanskan entinen kulttuuriministeri Uffe Elbaek esitteli mm. nuoria aktivoivaa Kaospilots- toimintamallia Helsingin musiikkitalossa "Luova ja osallistava Suomi" -järjestäjien Tulevaisuuden työ -tapahtumassa. Työympäristöjen kehittämisteemaa vahvistettiin iltapäivän työpajoissa. Tiistain hyvinvointipäivänä "Voidaan hyvin töissä!" -ohjelmasta vastasi Lapinlahden Lähde -kumppanuusverkosto. Keskiviikon kulttuuri- ja yhteisöllisyyspäivänä Uudenmaan työpaikkojen työhyvinvointiverkosto ja Työterveyslaitoksen TyhyverkostoX -hanke toteutti yhteistyössä Espoon yrittäjien ja YritysEspoon kanssa YrityshyväX -työelämän hyvinvointirastit. Torstain koulutus ja osaaminen -päivän Huomisen työ – Arvoa työn ytimeen -pää tapahtuman toteutuksesta vastasivat palkansaajien keskusjärjestöt -Uusimaa.

Riihimäen-Hyvinkään Kauppakamarin kilpailukykyypäivän teemaseminaari "Rytminmuutosta ajatteluun ja tekemiseen" kiteytti viidennen Uusimaa-viikon pääteeman erinomaisesti mm. Petri Rajaniemen innostavalla ja haastavalla esityksellä. Ilmeni myös, että Uusimaa-viikko oli saanut ensi kertaa väkeä liikkeelle

kiertämään kaikki viikon päätapahtumat. Uusimaa-palkinto myönnettiin tilaisuudessa esimerkilliselle Lapinjärven ”Koko kylän työhuoneelle”.

Oheistapahtumia oli 18, mm. ”Uusimaa innovoi - Uusi työ ja työn tekemisen uudet tavat” Aalto-yliopiston kampuksella sekä ”Uudenmaan uintihaaste” uskalikoille toteutettiin kolmannen kerran. Oheistapahtumien sisällöt tukivat eri puolilla Uttamaata niin pääteemaa kuin päivittäisiä alateemoja. Viestinnällisesti Uusimaa-viikko on kehittynyt vuosi vuodelta positiivisesti: uudet *uusimaaviikko.fi*-nettisivut saivat kiitosta ja lisäsivät käyntejä 30 % edellisvuodesta. Uusimaa-viikko näkyi vahvasti sosiaalisessa mediassa ja mm. Twitterissä sekä Instagramissa #Uusimaaviikko-avainsanasta muodostui osa viestintää.

Suomi 100 Uudellamaalla

Uudenmaan liitossa perustettiin Suomi 100 Uudellamaalla -projekti itsenäisyyden juhluvuoden ohjelman alueelliseen toteuttamiseen. Projektin tavoitteena on saada uusmaalaiset osallistumaan laajasti juhluvuoteen sekä toteuttamaan mahdollisimman monipuolisia ja kiinnostavia tapahtumia, tilaisuuksia ja tekoja. Projekti viestii juhluvuodesta sekä jakaa Suomi 100 -avustusta alueellisille hankkeille.

15.3.2016 avautui Suomi 100 -avustuksen haku. Vuoden 2016 aikana hakemuksia tuli 109 kappaletta ja avustusta haettiin lähes 1,1 milj. euroa. Avustusta jaettiin 15 hankkeelle yhteensä 130.800 euroa. Haku on auki 31.1.2017 saakka.

Projektissa on luotu Uudenmaan kuntien Suomi 100 -verkosto, jossa on edustus jokaisesta kunnasta. Alueellinen viestintä toimii erittäin tehokkaasti molempiin suuntiin verkostossa. Kunnat ovat toimineet erittäin aktiivisesti juhluvuoden valmistelussa ja järjestäneet yhdessä Uudenmaan liiton kanssa kymmeniä alueinfoja sekä seututapaamisia, joissa on jaettu tietoa Suomi 100 -ohjelmasta paikallisille toimijoille.

Viestinnän tueksi projektille avattiin marraskuussa oma *suomi100uusimaa.fi*-sivusto. Sivustolla nostetaan esille alueen hankkeita sekä tapahtumia. Joulukuussa sivustolla oli jo 2600 yksittäistä kävijää ja 10700 latausta. Vuoden aikana hankkeessa on luotu hyvä pohja juhluvuoden viestinnälle ja alueelliselle yhteistyölle.

Osakkuusomistajuudet

Uudenmaan liitto toimii osakkaana Helsinki Business Hub Ltd Oy:ssä, joka on Helsingin seudun elinkeino-yhtiö. Se edistää ulkomaisten yritysten sijoittumista sekä innovaatiovetoisten yritysten kasvua ja kehittymistä Helsingin seudulla. Yhtiön muut osakkaat ovat Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit.

Liitto on omistajana myös Posintra Oy:ssä, jonka toiminnan tarkoitus on Itä-Uudenmaan elinkeinoelämän ja alueen kilpailukyvyyn tukeminen ja vahvistaminen sekä hyvinvoinnin lisääminen. Yhtiöllä on erittäin laaja omistajapohja, johon kuuluvat jäsenkunnista Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Porvoo.

Liiton osakkuus Culminatum Innovation Oy Ltd:ssä päättyi toukokuussa yhtiön vapaaehtoisen purkamisen kautta. Yhtiön suurimpana osakkaana liitto kantoi pääasiallisen vastuun yhtiön purkamiseen liittyvästä selvitysprosessista. Purkautumisen tuloksena liitolle palautui yhtiön varallisuudesta jako-osuutena noin 65 000 euroa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Jatkossa Suomen julkinen hallinto järjestetään kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta. Sote- ja maakuntauudistuksessa perustetaan uudet maakunnat, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirretään perustettaville maakunnille uusia tehtäviä. Maakunnille siirtyy tehtäviä ELY-keskuksista, TE-toimistoista, aluehallintovirastoista, maakuntien liitoista ja muista kuntayhtymistä sekä kunnista. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Uudistuksen lähtökohtana on, että palveluja pystytään johtamaan paremmin alueellisesti tasapainoisena kokonaisuutena. Tavoitteena on tarjota ihmisille nykyistä yhdenvertaisempia palveluja, vähentää hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hillitä kustannusten kasvua.

Valtio vastaa ensisijaisesti tulevien maakuntien rahoituksesta. Tavoitteena on, että sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitus yksinkertaistetaan ja lisätään ihmisten valinnanvapautta palveluissa.

Uudellamaalla käynnistyi sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksen ja maakuntauudistuksen esivalmisteluvaihe viime vuoden puolella. Esivalmisteluvaihe kestää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetuin lain ja maakuntalain voimaantuloon saakka (1.7.2017), minkä jälkeen siirrytään projektin toiseen osaan, väliaikaishallinnon vaiheeseen. Esivalmisteluvaiheessa sovitaan valmistelun yhteistyöstä, löydetään työlle muutosvisio ja tavoitteet, tehdään nykytilan kartoituksia sekä erikseen sovittavia esiselvityksiä. Väliaikaishallinto jatkaa maakunnan toiminnan

ja käynnistämisen valmistelua perustettavan uuden maakunnan nimissä käynnistymisvaiheeseen saakka, alkukevääseen 2018.

Suomen hallitus julkisti viime vuoden lopulla lausuntokierroksen pohjalta muokatut lopulliset linjaukset maakuntauudistuksesta. Palaute johti lukuisiin muutoksiin ja tarkennuksiin maakuntia koskevan lainsäädäntöpaketin lopullisessa muotoilussa. Mm. maakuntien rahoituksen määräytymisperusteita täsmennettiin hallituksen toimesta. Maakuntien tuleva rahoitus perustuu valtaosin THL:n määrittämien sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetekijöiden sekä väestön ikärakenteen pohjalle. Näiden tekijöiden painoarvo on yhteensä 86 % rahoituksen kokonaisuudesta. Em. lisäksi rahoitus määräytyy asukasluvun perusteella, jonka painoarvo on 10 % ja 4 % määräytyy hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukastiheyden, vieraskielisyyden, kaksikielisyyden ja saaristolaisuuden perusteella. Sote-järjestämislaki ja maakuntalaki tulee eduskuntaan helmikuussa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen eniten keskustelua aiheuttavin kohta lienee valinnanvapauden laajentaminen. Hallituksen esitys valinnanvapauslaiksi lähetettiin tammikuun 2017 lopussa laajalle lausuntokierrokselle, joka päättyy 28.3.2017.

Valinnanvapaus on keino vahvistaa ihmisiä lähellä olevia perustason palveluita sekä vahvistaa asiakaslähtöisyyttä. Valinnanvapauden on tarkoitus tuoda siihen kannustin. Valinnanvapauden tavoitteena on hakea vahvempaa yhteistä päätöksentekoa sote-ammattilaisten ja asiakkaiden välille. Tämä voi parantaa palveluiden tuloksellisuutta.

Sote-uudistuksessa ja valinnanvapauslaissa haetaan uudenlaista toimintaa mahdollistavaa lainsäädäntöä. Lähtökohtana on vahvistaa perustason palveluja sosiaali- ja terveystieteissä ja tuoda yhä laajemmin erikoistason palveluita sekä osa sosiaalipalveluista sosiaali- terveystieteisiin. Sosiaali- ja terveystieteiden on tarkoitus toimia kansanterveystyön sekä rakenteellisen ja ennaltaehkäisevän sosiaalityön keskuksina.

Valinnanvapauslaki ei todellakaan ole valmis. Lakiluonnoksessa ja lausuntopyyntöaineistossa on tuotu esille tärkeitä kysymyksiä, jotka tulevat tarkentumaan lausuntokierroksen aikana. Perustuslain näkökulmasta tullaan arvioimaan kansalaisten yhdenvertaisuutta sekä sitä, loukataanko perustuslain takaamaa kuntien itsehallintoa ja toisaalta sitä, tuleeko maakunnista itsehallinnollisia, kuten perustuslaki edellyttää.

Valinnanvapauslaki, laki alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja muita merkittäviä lakiesityksiä on odotettavissa eduskunnan käsittelyyn myöhemmin keväällä. Lähtökohtana on, että maakuntalaki ja sote-järjestämislaki sekä niiden voimaantulolaki tulee saada voimaan 1.7 mennessä, jotta uudistukset voivat yleensäkin toteutua valtioneuvoston suunnittelemassa aikataulussa. Tavoitteena tulee olla, että mahdollisimman moni muukin keskeinen laki, erityisesti valinnanvapauslaki tulisivat eduskunnassa hyväksytyiksi em. ajankohtaan mennessä.

Uudistuksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja hyvää yhteistyötä Uudenmaanliiton, kuntien, sairaanhoitopiirien, erityishuoltopiirien, pelastuslaitosten, ELY-keskusten, TE-toimistojen, aluehallintoviranomaisten, henkilöstöjärjestöjen sekä uuden maakunnan tehtävien kannalta keskeisten

kuntayhtymien kanssa. Valmistelussa on huomioitava myös palveluja tuottavat yritykset ja järjestöt. Henkilöstö-, asukas- ja sidosryhmäviestinnällä on tärkeä merkitys muutoksen toimeenpanossa.

Alueidenkäytön osalta on tarpeen laatia koko Uudenmaan käsittävä strateginen maakuntakaava, jossa osoitetaan merkittäviä seudullisia linjauksia. Seutujen tarpeet ja lähtökohdat otetaan tarkemmin huomioon seutujen vaihekaavoissa. Tältä pohjalta kullakin seudulla voidaan tehdä MAL -sopimukset maakunnan, valtion ja kuntien kesken. Näin päästään koko Uudenmaan kattavaan alueelliseen kokonaissuunnitteluun.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Väkiluvun kasvu yhä ripeää

Vuoden 2016 lopussa Uudellamaalla asui ennakkotietojen 1 638 000 ihmistä. Kasvua oli vuodessa 18 200. Se on 2000-luvun toiseksi suurin vuosikasvu. Väkiluku kasvoi 16 kunnassa ja supistui 10 kunnassa. Suhteellisesti kasvu oli nopeinta Sipoossa, 2,6 prosenttia. Eniten väkiluku pieneni Hangossa, 2,3 prosenttia. Läntisen Uudenmaan kunnista vain Inkoon väkiluku kasvoi. Muiden viiden kunnan supistui.

Jo usean vuoden ajan väkiluku on kasvanut suhteellinenkin eniten pääkaupunkiseudulla. Viitenä peräkkäisenä vuotena (2012—2016) pääkaupunkiseudun väkiluku on kasvanut yli 15 000, viime vuonna 16 600. Viime vuonna KUUMA-seudun suhteellinen kasvu oli noin puolet pääkaupunkiseudun kasvusta. Vuonna 2016 itäisen Uudenmaan väkiluku oli käytännössä sama kuin vuonna 2015.

Työttömien määrä kääntyi laskuun syksyllä 2016

Vuoden 2016 lopussa Uudellamaalla oli työttömiä 95 000. Heitä oli 3 700 ja 3,7 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Vielä alkuvuonna 2016 työttömien määrä kasvoi Uudellamaalla. Vasta syyskuusta 2016 alkaen työttömien määrä on ollut laskussa, niinpä vuonna 2016 työttömiä oli keskimäärin enemmän kuin vuonna 2015. Joulukuun lopussa 2016 Uudenmaan työttömyysaste oli yli kaksi prosenttiyksikköä pienempi kuin koko maan. Työttömyysasteet olivat 11,3 ja 13,6 prosenttia¹.

¹ Työttömyystiedot ovat työvoimahallinnon lukuja. Tilastokeskuksen lukujen mukaan työttömyys on selvästi alhaisempaa.

Työttömiä oli Uudellamaalla kaikissa ikäluokissa vähemmän vuoden 2016 lopussa kuin vuotta aiemmin. Eniten väheni nuorten, alle 25-vuotiaiden työttömien määrä, 9,1 prosenttia. Positiivinen käänne ei kuitenkaan koskenut kaikkia ryhmiä. Korkeasti koulutettujen työttömien määrä kasvoi lähes prosentin ja tutkijakoulutuksen suorittaneiden yli kuusi prosenttia. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi, lähes kolme prosenttia. Määrällisesti pitkäaikaistyöttömien suurin ryhmä oli erityisasiantuntijat.

Joulukuussa 2016 Suomen Pankki arvioi, että Suomen pitkä taantuma oli päätynyt. Ennakoarvioiden mukaan Suomen BKT kasvoi noin prosentin vuonna 2016. Uudenmaan BKT:n kasvu oli selvästi nopeampaa kuin koko Suomen, kolmen prosentin luokkaa. Rakentamisen kasvu oli vahvaa vuonna 2016.

Pääkaupunkiseudulla asuminen kallistui muuta Suomea enemmän

Vanhojen kerros- ja rivitaloasuntojen neliöhinnat nousivat pääkaupunkiseudulla 2,8 prosenttia ja muualla Suomessa 0,2 prosenttia vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä edellisen vuoden samasta ajankohdasta. Uusien kerros- ja rivitaloasuntojen osalta vastaavat muutokset olivat: pääkaupunkiseudulla nousua 0,6 prosenttia ja muualla Suomessa laskua 3,3 prosenttia. Nämä luvut tarkoittavat luonnollisesti, että hintatasoero pääkaupunkiseudun ja muun Suomen välillä kasvoi edelleen. Vanhat osakehuoneistot maksoivat pääkaupunkiseudulla keskimäärin lähes 3 700 euroa neliöltä ja muualla Suomessa 1 700 euro neliöltä. KUUMA-seudulla ne maksoivat noin 2 100 euroa neliöltä.

Vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat nousivat pääkaupunkiseudulla vain vähän enemmän kuin muualla Suomessa. Neliöhinnat kallistuivat pääkaupunkiseudulla 2,5 prosenttia ja muualla Suomessa 2,3 prosenttia vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Olennaiset muutokset liiton toiminnassa ja taloudessa

Kokonaistalouden tarkastelu

Tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä riittääkö kertynyt tulorahoitus kattamaan palvelujen tuottamisesta aiheutuneet kulut. Laskelmissa ovat mukana liiton ulkoiset tuotot ja kulut.

Vuosikate kertoo tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksetettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää liiton omaa pääomaa.

Vuoden 2016 talousarvion vuosikate oli -190 000 euroa ja tilikauden tulos -200 000 euroa alijäämäinen.

Uudenmaan liiton vuoden 2016 tilinpäätös toteutui lähes suunnitellusti, alijäämäksi muodostui -175 487 euroa.

Varsinainen toiminta -tulosryhmässä ei ole merkittävää poikkeamaa. Sen sijaan Projektit-tulosryhmän toteutuma on 141,6 %. Talousarvion laadintahetkellä projektien kokonaiskustannukset perustuivat arvioon (1 000 000 euroa). Projektihakemusten hyväksymisaste on ollut vuonna 2016 odotettua korkeampi ja vuonna 2015 hyväksytyt projektit pääsivät toden teolla käyntiin toimintavuonna. Vuoden 2016 lopulla liitto oli mukana 17 projektissa.

Projektit-tulosryhmä jaksotetaan tilinpäätökseen niin, ettei se vaikuta liiton tuloksen muodostumiseen.

Käyttötalouden toteutuminen tulosryhmittäin

	TP 2016	TA 2016	%	Ero	TP 2015
Varsinainen toiminta					
Toimintatuotot	8 463 502	8 332 500	101,6	131 002	8 378 427
Toimintakulut	-8 703 725	-8 526 500	102,1	-177 225	-8 135 669
Projektit					
Toimintatuotot	1 415 941	1 000 000	141,6	415 941	795 265
Toimintakulut	-1 415 939	-1 000 000	141,6	-415 939	-795 265

Kokonaistalouden tarkastelu

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Toimintakate	-240 222	242 757
Vuosikate	-237 420	244 658
Poistot	-7 669	-63 785
Tilikauden tulos	-245 089	180 873
Tilikauden yli-/alijäämä	-175 471	180 873
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	97,6	102,8
Vuosikate/poistot, %	-3 095,8	383,6
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Kassavarat, milj. euroa	1,8	2,4
Kassastamaksut, milj. euroa	10,1	8,8
Kassan riittävyys pv	65,4	100,5
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste-%	12,5	28,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	17,4	16,7

TULOSLASKELMA 2012-2016 (ulkoinen)

	2012	2013	2014	2015	2016
TOIMINTATULOT					
Myyntituotot	8 855 685	9 109 863	8 252 907	8 469 843	8 644 323
Tuet ja avustukset	111 735	369 989	942 944	572 749	1 115 802
Muut toimintatuotot	28 889	13 442	22 275	18 417	71 727
TOIMINTATULOT	8 996 309	9 493 294	9 218 125	9 061 010	9 831 853
TOIMINTAMENOT					
Palkat ja palkkiot	-3 623 745	-4 041 676	-4 362 464	-4 373 333	-4 845 364
Eläkekulut	-923 869	-1 017 130	-1 074 537	-1 091 392	-1 114 342
Muut henkilöstökulut	-134 489	-162 137	-159 322	-145 155	-229 038
Palvelujen ostot	-3 240 613	-3 472 886	-2 812 086	-2 397 347	-2 962 268
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-272 138	-244 432	-238 471	-267 649	-265 181
Avustukset	-6 850	-4 400	-4 500	-2 100	-66 700
Muut toimintakulut	-444 195	-470 520	-509 763	-541 277	-589 181
TOIMINTAMENOT	-8 645 898	-9 413 182	-9 161 143	-8 818 253	-10 072 074
TOIMINTAKATE	350 410	80 112	56 982	242 757	-240 222
Rahoitustuotot	12 576	31 202	11 972	2 659	3 912
Rahoituskulut	-146	-165	-372	-759	-1 110
VUOSIKATE	362 840	111 149	68 581	244 658	-237 420
Poistot	-54 336	-40 831	-23 941	-63 785	-7 669
TILIKAUDEN TULOS	308 504	70 318	44 640	180 873	-245 089
Rahastojen muutos	-45 715	0	0	0	69 618
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	262 789	70 318	44 640	180 873	-175 471

Talousarvion toteutuminen tilikaudella 1.1.-31.12.2016

Tuloslaskelman toteutumavertailut

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tehtäville määritellyt toiminnalliset tavoitteet ja talousarvion tulosryhmien netto ovat maakuntavaltuustoon nähden sitovia. Maakuntahallituksen sitova taso on tulosryhmien netto.

Käyttötalouden toteutuminen tulosryhmittäin

	TP 2016	TA 2016	%	Ero	TP 2015
Varsinainen toiminta					
Toimintatuotot	8 463 502	8 332 500	101,6	131 002	8 378 427
Toimintakulut	-8 703 725	-8 526 500	102,1	-177 225	-8 135 669
Projektit					
Toimintatuotot	1 415 941	1 000 000	141,6	415 941	795 265
Toimintakulut	-1 415 939	-1 000 000	141,6	-415 939	-795 265
Käyttötalouden (varsinainen toiminta) toteutuminen meno- ja tulosryhmittäin					
TOIMINTATULOT					
Liiketoiminnan myyntituotot	315 442	281 500	112,1	33 942	391 060
Kuntien osuudet	8 050 818	8 020 000	100,4	30 818	7 948 158
Myyntituotot	8 366 260	8 301 500	100,8	64 760	8 339 218
Tuet ja avustukset	25 514	19 000	134,3	6 514	20 791
Muut toimintatuotot	71 727	12 000	597,7	59 727	18 417
TOIMINTATULOT	8 463 502	8 332 500	101,6	131 002	8 378 427
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstökulut	-5 208 745	-5 165 600	100,8	-43 145	-5 007 816
Palvelujen ostot	-2 683 585	-2 511 900	106,8	-171 685	-2 349 702
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-251 808	-243 500	103,4	-8 308	-263 605
Avustukset	-5 050	-5 000	101,0	-50	-2 100
Vuokrat	-530 205	-590 000	89,9	59 795	-498 166
Muut toimintakulut	-24 333	-10 500	231,7	-13 833	-14 280
TOIMINTAMENOT	-8 703 725	-8 526 500	102,1	-177 225	-8 135 669
TOIMINTAKATE	-240 224	-194 000	123,8	-46 224	242 757
Rahoitustuotot	3 912	4 200	93,1	-288	2 659
Rahoituskulut	-1 108	-200	554,4	-908	-759
VUOSIKATE	-237 420	-190 000	125,0	-47 420	244 658
Poistot	-7 669	-10 000	76,7	-2 331	-63 785
TILIKAUDEN TULOS	-245 089	-200 000	122,5	-45 089	180 873
Satunnaiset erät	0	0	0,0	0	0
Rahastojen muutos	69 618	0	0,0	-69 618	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-175 471	-200 000	87,7	24 529	180 873

Tilikaudella 2016 liiton talous toteutui talousarvion mukaisesti ja tilikauden alijäämäksi muodostui -175 471 euroa. Yksityiskohtaisempi eri tulospaikoille kohdennettu käyttösuunnitelma laadittiin vasta hyväksytyn talousarvion jälkeen, mikä selittää eri kululajien poikkeamat hyväksytystä talousarviosta. Ennakoitua suuremmat toimintatulot selittyvät projekteilta tuloutetusta rahoituksesta. Toimintamenojen osalta ylitys selittyy ennakoitua suuremmalla lomapalkkavelkakertymällä, maakuntauudistuksen esivalmistelun aloittamisella ja Helsinki EU Officen toiminnan uudelleen organisoinnilla.

Investointien toteumavertailu

Vuoden 2016 talousarviossa ei varauduttu investointeihin. Toimintavuonna investointeja ei myöskään tehty.

Rahoituslaskelman toteumavertailu

Rahoituslaskelma kertoo, kuinka paljon toiminnan ja investointien nettorahavirta on yli- tai alijäämäinen. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen nettorahavirta yhteensä taas näyttävät rahavarojen muutoksen. Rahoituksen rahavirta kertoo, miten alijäämäinen nettorahavirta on katettu tai miten ylijäämää on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-237 419,76	244 657,90
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	63 363,76	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-174 056,00	244 657,90
Rahoituksen rahavirta		
Toimeksiantojen varat	-6 386 547,61	-333 348,64
Toimeksiantojen pääomat	6 386 547,61	327 048,64
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-646 435,14	445 868,24
Korottomat pitkä- ja lyhytaikaiset velat	204 168,76	-332 635,61
Rahoituksen rahavirta	-442 266,38	106 932,63
Rahavirtojen muutos lisäys (+), vähennys (-)	-616 322,38	351 590,53
Rahavarat kauden 31.12.	1 801 506,25	2 417 828,63
Rahavarat kauden 1.1.	2 417 828,63	2 066 238,10
Rahavirtojen muutos lisäys (+), vähennys (-)	-616 322,38	351 590,53

Tasetarkastelu

Uudenmaan liiton tase pysyi vahvana. Taseen loppusumma oli vuoden 31.12.2016 12 672 977,04 euroa (v. 2015 6 327 349,44 euroa). Peruspääomassa ei tapahtunut toimintavuonna muutoksia ja se muodostaa taseen loppusummasta 0,8 % (v. 2015 1,6 %). Oman pääoman osuus taseesta laski 12,5 %:iin (v. 2015 28,8 %). Vieraan pääoman osuus taas on laskenut 13,5 %:iin (v. 2015 23,9 %). Toimeksiantojen osuus on noussut 74,0 %:iin (v. 2015 47,3 %).

Toimeksiantojen pääomien kokonaissumma oli 9,4 milj. euroa (v. 2015 3,0 milj. euroa). Erityisesti liiton hallinnoimien Etelä-Suomen EAKR -ohjelman sekä kestävän kaupunkikehityksen 6Aika -ohjelman pääomat kasvoivat merkittävästi. Lisäksi pääomiin sisältyvät koheesio- ja kilpailukykyohjelmiin sidotut alueelliset kehittämisrahat sekä muihin hankkeisiin jaettava maakunnan kehittämisraha. Varojen sisäinen valvonta on järjestetty liitossa työ- ja elinkeinoministeriön valvontakuvauksen mukaisesti.

Tase 31.12.2016

	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA		
Aineettomat oikeudet	0,00	7 669,00
Aineettomat hyödykkeet	0,00	7 669,00
Osakkeet ja osuudet	23 900,00	87 263,76
Sijoitukset	23 900,00	87 263,76
PYSYVÄT VASTAAVAT	23 900,00	94 932,76
Valtiontoimeksiannot	2 724 098,70	1 613 645,00
Muut toimeksiantojen varat	6 655 551,00	1 379 457,09
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	9 379 649,70	2 993 102,09
Myyntisaamiset	8 631,43	36 956,25
Muut saamiset	162 067,53	142 401,20
Siirtosaamiset	1 297 222,14	642 128,51
Lyhytaikaiset	1 467 921,10	821 485,96
Saamiset	1 467 921,10	821 485,96
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentit	245 622,14	243 368,65
Rahoitusarvopaperit	245 622,14	243 368,65
Rahat ja pankkisaamiset	1 555 884,11	2 174 459,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 269 427,35	3 239 314,59
VASTAAVAA	12 672 977,05	6 327 349,44
VASTATTAVAA		
Peruspääoma	101 727,67	101 727,67
Muut omat rahastot	430 382,39	500 000,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	1 222 180,78	1 041 307,55
Tilikauden voitto/tappio	-175 471,15	180 873,23
OMA PÄÄOMA	1 578 819,69	1 823 908,45
Valtion toimeksiannot	2 724 098,70	1 613 645,00
Muut toimeksiantojen pääomat	6 655 551,00	1 379 457,09
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	9 379 649,70	2 993 102,09
Ostovelat	400 369,88	207 817,08
Muut velat	239 634,08	205 894,65
Siirtovelat	1 074 503,70	1 096 627,17
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 714 507,66	1 510 338,90
VIERAS PÄÄOMA	1 714 507,66	1 510 338,90
VASTATTAVAA	12 672 977,05	6 327 349,44

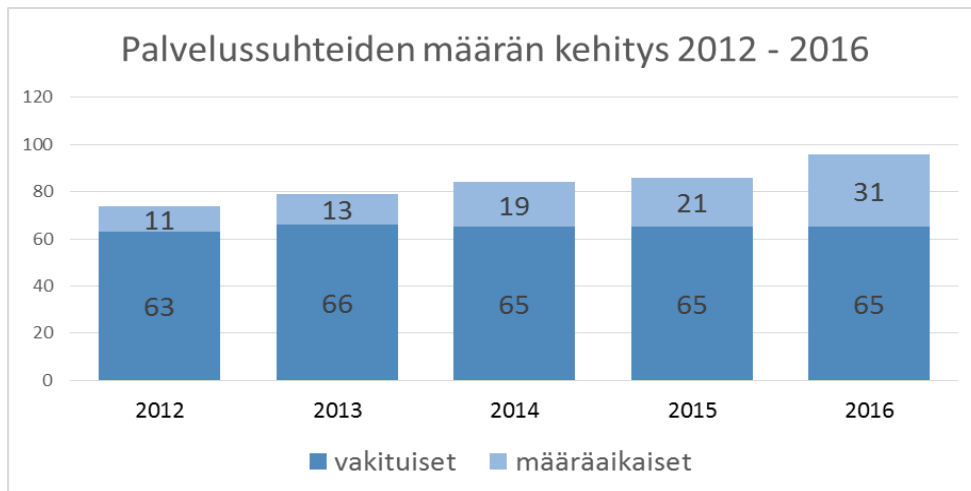
Tilikauden tuloksen käsittely

Maakuntahallitus esittää, että

- aluekehitysrahastosta tuloutetaan 69 617,61 euroa
- tilikauden alijäämä -175 471,15 euroa siirretään tilille *Edellisten tilikausien yli/alijäämä*.

Henkilöstö

Vuoden lopussa liiton palveluksessa oli 96 henkilöä, joista 65 toistaiseksi voimassa olevassa ja 31 määräaikaisessa palvelussuhteessa. Määräaikaisuuksien pääasiallinen peruste oli työn luonne (projektityö).

Liiton henkilöstömäärä on viimeisten vuosien aikana pysynyt suhteellisen tasaisena. Määräaikaisen henkilöstön lisäys selittyy hanketoiminnan lisääntymisellä.

Henkilöstökulut muodostivat lähes kaksi kolmasosaa, eli 63,9 % (vuonna 2015 62,8 %) liiton toimintakuluista.

Vuonna 2016 henkilöstöjohtamisen kehittämisen painopisteet kohdistettiin liiton osaamisen johtamiseen, työhyvinvointiin, muutokseen valmistautumiseen sekä esimiestyön tukeen.

Merkittävin uudistus henkilöstöjohtamisen saralla oli liiton osaamisen johtamisen toimintamallin vieminen käytännön esimiestyöhön ja osaamisen johtamiseen.

Palkitsemisen saralla liitossa otettiin käyttöön toimintavuonna tulospalkkiojärjestelmä.

Henkilöstö osallistui Älykäs organisaatio -kyselyyn, jossa kartoitettiin henkilöstön kokemuksia liiton johtamisesta, muutosjohtamisesta ja uudistavasta johtamisesta.

Työhyvinvoinnin edistämisen painopisteenä vuonna 2016 olivat työhyvinvoinnin toimenpiteiden tukeminen huomioiden toimintaympäristön muutostilanne ja työkyvyn tukemisen toimintamallin suunnittelemine.

Henkilöstötunnuslukuja, henkilöstöjohtamista sekä työyhteisön kehittämistä vuonna 2016 on kuvattu tarkemmin erillisessä henkilöstöraportissa.

Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Uudenmaan liiton toiminnan riskienhallinnassa ja sisäisessä valvonnassa huomioidaan:

- suuret haasteet ja muutokset toimintaympäristössä
- henkilöstön osaamisen ja tehtävien yhteensovittaminen toiminnallisten tavoitteiden kanssa
- henkilöstön eläköityminen ja kuntatalouden haasteet.

Maakuntavaltuusto on hyväksynyt joulukuussa 2014 Uudenmaan liiton riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteet. Asiakirjassa on määritelty liiton riskienhallinnan sekä sisäisen ja ulkoisen valvonnan kokonaisuus sekä toiminnan tavoitteet ja vastuutahot.

Vuoden 2015 alussa liitossa uudistettiin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja talouden hoidon kokonaisuus, jossa huomioitiin uuden kuntalain sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat säännökset. Sen pohjalta maakuntahallitus hyväksyi helmikuussa 2015 liiton sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja talouden hoidon ohjeistuksen, jota on täydennetty maakuntajohtajan yksityiskohtaisemmillä toimintatapaohjeilla.

Maakuntavaltuusto on kesäkuussa 2015 hyväksynyt myös liiton palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleiset perusteet sekä varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteet. Sen pohjalta hallinto- ja talousjohtaja on asettanut tarvittaessa esimerkiksi laajan tietopyynnön johdosta perittävät taksat ja maksut.

Huomiota on kiinnitetty myös liiton vastuulla olevan Etelä-Suomen rakennerahastojen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan sekä muuhun hallinnointiin ja kehittämiseen. Kehittämistyötä on tehty yhteistyössä työ- ja elikeinoministeriön sekä mukana olevien maakuntien kanssa.

Erityisesti vuodesta 2015 lähtien käynnissä olleet sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen sekä maakuntauudistuksen valmistelu ovat asettaneet liiton henkilöstölle kasvavia osaamisvaatimuksia sekä asettanut haasteita henkilöstöpolitiikalle ja prosessien toimivuudella ottaen huomioon, että liiton nykyiset tehtävät hoidetaan mahdollisimman hyvin.

Strategiakauden keskeiset riskit

Johtoryhmä on linjannut strategiakaudelle 2017 ulottuvat keskeiset riskikokonaisuudet, jotka ovat

- Helsinki EU Officen ja EU-palvelun mitattava tuloksellisuus
- Ajantasaisuus aluekehittämisen- ja suunnittelun toimijana kansainvälistyvässä ympäristössä
- Liiton ydintoimintojen ja projektien hyötyjen varmistaminen
- Maakuntauudistuksen onnistunut toteuttaminen (vuodesta 2016)

Näiden pohjalta johtoryhmä on määrittänyt tarkemmat riskit, riskien kuvaukset, vastuut sekä päättänyt tarvittavista riskienhallintatoimenpiteistä yhteistyössä liiton lakimiehen kanssa. Vastuualueilla ja yksiköissä on niiden pohjalta toteutettu tarvittavia riskienhallintatoimenpiteitä.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen

Riskienhallinnan tavoitteena on tukea liittoa sen perustehtävien laadukkaassa toteuttamisessa, strategian ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa sekä asiakkaiden, henkilöstön ja omaisuuden turvaamisessa erilaisilta riskeiltä. Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan liiton toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Liiton toiminnot järjestetään kaikilla tasoilla niin, että niissä on riittävä sisäinen valvonta. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Maakuntavaltuusto päättää liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Maakuntavaltuusto myös käsittelee toimintakertomukseen sisältyvän liiton selostuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Maakuntajohtaja puolestaan vastaa operatiivisesta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Maakuntajohtaja antaa vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä selvityksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta. Tilintarkastajan on kuntalain nojalla kuntayhtymän hallintoa ja taloutta tarkastaessaan arvioitava, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty asianmukaisesti.

Vastuualueiden johtajilla ja yksiköiden päälliköillä on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja hoitamisesta alaisensa toiminnan osalta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista. Jokaisen esimiehen on osaltaan varmistettava, että hänen yksikössään on laadittu oikeanlainen ja toimiva sisäisen valvonnan rakenne ja että sitä jatkuvasti tarkastetaan ja pidetään ajan tasalla. Lisäksi jokainen liiton palveluksessa oleva työntekijä on velvollinen noudattamaan toimintaa koskevaa lainsäädäntöä, muita säännöksiä ja sisäisiä päätöksiä ja ohjeita sekä pyrkiä omalta osaltaan saavuttamaan asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, kehittämään toimintatapoja sekä ylläpitämään ja jatkuvasti kehittämään ammatillista osaamistaan.

Liiton säännöt ja muut liiton toimintaa säätelevät normit järjestetään koko henkilöstön saataville tietoverkkoon.

Liiton johtoryhmä kokoaa kuntayhtymän riskianalyysin sekä menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi. Lisäksi johtoryhmä osallistuu sisäiseen tarkkailuun ja laatii vuosittain konkreettisen suunnitelman niistä asioista, joita kunkin toimintavuoden aikana erityisesti valvotaan.

Aluesuunnittelu

- Aluesuunnittelussa on aloitettu kokonaismaakuntakaavan valmistelu, jossa otetaan huomioon muuttuva toimintaympäristö, etenkin aluehallintouudistus. Maakuntakaavan prosessia on kehitetty siten, että kaava laaditaan kolmessa vuodessa aiemman neljän sijaan, ja se tehdään tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa.
- Kaavan ohjausvaikutusta on kehitetty laatimalla 4. vaihekaavaan toteuttamisohjelma kuntayhteistyössä. Osa 4. vaihekaavaa tai aikaisempia kaavoja toteuttavista toimenpiteistä on käynnistetty toimintavuoden aikana.
- Lausuntomenettelyssä on lisätty yhteistyötä ELY -keskuksen kanssa ja terävöitetty omia lausuntoja.
- Merialuesuunnittelua ennakoiva Interreg-rahoitteinen Plan4Blue-hanke on käynnistetty
- Scandria2Act -hankkeessa on mm. järjestetty ylimaakunnallisia työpajoja ja laadittu kehityskäytäväselvityksiä
- NSB CoRe -hankkeelle on saatu EU-rahoitusta. Hankkeessa kehitetään Pohjanmeri – Baltia TEN-T -ydinverkkokäytävän liikennettä ja maankäyttöä niin, että liikenneinvestoinneista hyödyttäisiin mahdollisimman paljon.
- Helsinki – Tallinna -yhteyden rakentumista on edistetty muun muassa käynnistämällä hanke FinEstLink Uudenmaan liiton, Helsingin kaupungin, Harjun maakunnan ja Tallinnan kaupungin yhteistyönä.

2. Sisäisen valvonnan painopisteet

Johtoryhmä on nimennyt kullekin toimintavuodelle sisäisen valvonnan painopisteet. Vuonna 2016 johtoryhmän nimeämä erityisesti seurattava sisäisen valvonnan painopiste oli:

- Ajantasainen tiekartta maakuntauudistusta varten käsittäen
 - Uusimaa-ohjelman, maakuntakaavan ja maakuntauudistuksen yhteensovittamisen aikataulujen ja henkilöresursoinnin kannalta
 - luottamushenkilöiden ja henkilöstön ajantasaisen informoinnin maakuntauudistuksen etenemisestä

Sisäisen valvonnan pienimuotoisempana toimenpiteenä on seurattu liiton hankintaprosessin toimivuutta tarkastamalla jälkiteen tehtyjä hankintapäätöksiä ja niiden perusteella tehtyjä sopimuksia.

Pienemmässä mittakaavassa sisäisen valvontaa ja riskienhallintaa on tehty tarkastamalla hankintaprosessin ohjeistuksen noudattamista koskien

hankintapäätöksiä ja niiden nojalla tehtyjä sopimuksia sekä suorittamalla yleisemmin liiton sopimushallintaa. Jatkuva sote- ja maakuntauudistukseen liittyvää riskienhallintaa on toteutettu liiton sisäisesti lakimiehen toimesta.

Sisäisen valvonnan tuloksena ei havaittu puutteita toimintavuonna.

Osana riskienhallintaa on huolehdittu siitä, että liiton vakuutukset ovat olleet ajan tasalla ja riittävän kattavat. Erityistä huomiota on kiinnitetty Brysselin Helsinki EU Officessa työskentelevän henkilöstön vakuutusturvaan. Toimintavuonna ei ole tapahtunut korvauksia edellyttäviä vahinkotapahtumia. Liiton lakisääteiset tehtävät on suoritettu niitä koskevia lakeja ja säädöksiä noudattaen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi maakuntahallitus on nimennyt henkilöt, joilla on liiton nimenkirjoitusoikeus. Heille on nimetty varahenkilöt, joilla on nimenkirjoitusoikeus, jos varsinainen henkilö on muutoin kuin tilapäisesti estynyt eikä käsillä oleva asia voi odottaa ilman, että siitä todennäköisesti aiheutuisi liitolle haittaa.

Rakennerahasto-ohjelmien hallinnointia varten johtoryhmä on osoittanut ne tehtävät ja henkilöt, jotka tarvitsevat käyttäjätunnukset tehtäviensä hoitamiseen EURA2020 -tietokantajärjestelmässä. Etelä-Suomen rakennerahastojen sekä aluekehitysrahojen hallinnoinnissa tehtävät on eriytetty. Rakennerahastojen hallinnointi on kuvattu yksityiskohtaisesti työ- ja elinkeinoministeriöön toimitetussa hallinto- ja valvontajärjestelmäkuvauksessa (HVJ-kuvaus), joka osaltaan palvelee myös sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Sähköisten järjestelmien ja raportoinnin kehittämistä on jatkettu vuonna 2016. Sisäinen intranet, Helmi, on osoittautunut toimivaksi viestinnän ja yhteisen työskentelyn välineeksi. Tiedostoihin liittyvät riskit on minimoitu IT-palvelutarjoajan kanssa asentamalla ajantasaiset virustorjuntaohjelmat kaikkiin tietokoneisiin. Verkkoasemilla olevista tiedostoista otetaan päivittäin varmuuskopiot. Palvelimet ja varmistukset hoidetaan toimiston ulkopuolella tieto- ja paloturvallisissa konesaleissa. Matkapuhelinten tietoturvaa hoidetaan laitehallinnan kautta. Puhelimet voidaan tyhjentää etätoimilla, jos niitä katoaa.

Uudenmaan liiton strategian ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strategia vuoteen 2017

Maakuntavaltuusto hyväksyi joulukuussa 2013 Uudenmaan liiton strategian vuoteen 2017. Strategia on osa liiton toiminta- ja taloussuunnitelmaa vuosille 2014–2016.

Strategia sisältää mission, vision 2017 ja strategiset tavoitteet vuosille 2014–2017:

Uudenmaan liiton missio:

1. Uudenmaan liitto vaikuttaa maakunnan menestykseen tekemällä asiantuntevia ratkaisuehdotuksia ja päätöksiä.
2. Uudenmaan liitto suunnittelee aluerakennetta, jossa rakennettu ja rakentamaton ympäristö ovat sopusoinnussa.
3. Uudenmaan liitto parantaa elinkeinojen toimintaedellytyksiä kestäväällä tavalla.

Uudenmaan liiton visio 2017:

Uudenmaan liitto on avoin, uuteen kannustava ja johdonmukaisesti toimiva yhteisö. Sen työ on merkityksellistä ja vaikuttavaa.

Uudenmaan liiton strategiset tavoitteet vuosille 2014–2017:

1. Verkostojen ja rahoituksen valjastaminen Uudenmaan kehittämiseksi
2. Aluekehittämishjelmien järjestelmällinen eteenpäinvienti.
3. Maakuntakaavojen toteutumisen edistäminen
4. Strategista ohjaavuutta korostavan maakuntakaavan hyväksyminen valtuustokauden aikana

Strategisten mittareiden toteutuminen

Uudenmaan liiton strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan suunnittelukaudeksi vahvistetuin mittarein ja niihin perustuvien tavoitearvojen.

Strateginen tavoite 1: Valjastetaan verkostot ja rahoitus Uudenmaan kehittämiseksi

Vastuu: johtaja, aluekehittäminen; kansainvälisten asioiden johtaja kansainvälisen toiminnan osalta

Tavoitemittarit

1.1 EU-rahastokauden 2014 – 2020 mahdollisuuksien hyödyntämisaste

Suunnittelukauden 2014 – 2017 tavoitearvot:

Etelä-Suomen EAKR- ja 6Aika-rahoitusta on hyödynnetty täysimääräisesti

Raportointi:

Liitto toimii koordinoivana maakunnan liittona koko Etelä-Suomen alueella ja rahoittavana viranomaisena valtakunnallisessa kestävä kaupunkikehittämisen (6Aika) EAKR-rahoituksessa. Vuosina 2014–2016 liitossa on avattu 8 hankehakukierrosta, joista neljä Etelä-Suomen EAKR-hakuun ja neljä 6Aika-strategian EAKR-hakuun. Etelä-Suomen EAKR-haut on toteutettu pääsääntöisesti kaksivaiheisena, jolloin haku jakaantuu ideavaiheeseen ja varsinaiseen hakuun. Menettelytapa on mahdollistanut tehokkaamman työskentelyn ja nopeamman päätöksenteon. Vuoden 2016 loppuun mennessä liitto oli rahoittanut yhteensä 140 hanketta, joista 43 koskee Uttamaata: toimenpiteet kohdistuvat maakuntaan ja mukana on uusmaalaisia toteuttajia.

Maakunnallinen myöntövaltuus (EAKR ja valtion rahoitus) vuosille 2014–2016 on ollut 4,5 M€, josta vuoden 2016 loppuun mennessä oli varattuna 5,5M€ (Uudenmaan kehiksestä 4,7 M€ ja ylimaakunnallisten hankkeiden Uudellemaalle kohdentuva osuus 0,8 M€). Valtakunnallinen myöntövaltuus (6Aika) vuosille 2014–2016 on ollut 21,3 M€, josta vuoden 2016 loppuun mennessä oli varattuna 27 M€. Uudenmaan alueelle (Helsinki, Espoo, Vantaa) varatusta 6Aika-rahoituksesta kohdistuu 12,5 M€. Varatun rahoituksen luvuissa on huomioitu koko ohjelmakaudelle varattu rahoitus eli myös tulevat varausvuodet.

Uudellamaalla EAKR-rahoituksen kohdentamista ohjaavat Uusimaa-ohjelma, maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma ja älykkään erikoistumisen strategia, joita liitto on aktiivisella toiminnallaan edistänyt kansainvälisissä ja Itämeren alueen verkostoissa. Tärkeimmät näistä ovat Euroopan perifeeristen merialueiden liitto (CPMR) ja Itämeren yhteistyöfoorumi (BSSSC). Liitto toimi BSSSC:n puheenjohtajana 2013–2016 ja CPMR:n Itämerikomission puheenjohtajana kausina 2014–2016 ja 2016–2018.

Vaikuttamista ja eurooppalaista yhteistyötä on tehty myös mm. metropolialueita edustavan METREX-järjestön ja lentokenttäalueita edustavan ARC-järjestön ja kahdenvälisten yhteistyökumppanuuksien kautta. Verkostojen kautta tehdään ennakoivaa EU-edunvalvontatyötä ja vaikutetaan sellaisiin EU-tason valmisteluprosesseihin, joilla on merkitystä Uudenmaan alueen kilpailukyyn kannalta.

On edistetty mm. sellaisten EU-rahoitusohjelmien laatimista ja hyödyntämistä, joiden painopisteet vastaavat mahdollisimman hyvin Uudenmaan alueen tavoitteita.

Esimerkkejä vaikuttamisen kärjistä:

- suorien EU-rahoituslähteiden hyödyntäminen Uudenmaan alueella
- Helsinki-Tallinna-tunneliselvityshankkeesta tiedottaminen
- eurooppalaiset liikennekäytävät
- alueelliset innovaatioekosysteemit
- älykäs erikoistuminen ja

- strateginen vaikuttaminen seuraavan EU-rahoitusohjelmakauden EU:ssa tapahtuvan valmistelun painopisteisiin siten, että rahoitusohjelmat vastaavat Uudenmaan intressejä.

Kansainvälisten verkostojen ja Helsinki EU Officen kautta tehtävän edunvalvontatyön onnistumista ja toimeksiantojen määrää seurataan jatkuvasti erillisen mittariston avulla.

Tavoitemittarit

1.2 Liiton EU-palvelun ja Helsinki EU Officen palvelukyky

Suunnittelukauden 2014 – 2017 tavoitearvot:

Toimijat kokevat EU-palvelun ja Helsinki EU Officen palvelutoiminnan onnistuneeksi

Raportointi:

Vuonna 2014 perustetun EU-palvelun tavoitteena on edesauttaa uusmaalaisia toimijoita hakemaan EU-rahoitusta eri ohjelmista lukuun ottamatta rakennerahastoja. EU-palvelu tukee hanketoimintaa mm. järjestämällä rahoitusinfoja, myöntämällä valmistelurahoitusta, laatimalla hankkeille tukikirjeitä sekä osallistumalla hankkeisiin hankepartnerina. Tähän mennessä EU-palvelu on osallistunut runsaan 100 M€:n kokonaisrahoituksen saamiseen, josta Uudellemaalle on tulossa vajaat 20 M€. Lisäksi EU-palvelu tuki voittaneen EIT Food hakemuksen valmistelua, mikä tuo Uudellemaalle noin 10–15 M€ rahoituksen kokonaishankkeen ollessa noin 400 M€:n suuruinen.

EU-palvelu koordinoi Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategian (RIS3) toteutusta maakunnassa. Toimeenpanoa on edistetty rahoittamalla maakunnan kehittämisrahalla 7 ns. koordinaatiorahaa, osallistumalla Smart&Clean-säätiön rahoitukseen sekä luomalla HelsinkiSmart Region -referenssisivusto (helsinkismart.fi)

EU-palvelujen ja Brysselissä sijaitsevan Helsinki EU Officen yhteistyön kokonaisuus muodostaa ainutlaatuisen konseptin, jonka kaltaista ei muilla suomalaisilla maakuntaliitoilla ole. Tämä antaa selvän kilpailuedun, kun hyödynnetään EU:n rahoituskanavia ja valmistaudutaan seuraavaan EU-rahoitusohjelmakauteen. Helsinki EU Officen ja EU-palvelujen yhteistyötä on jatkuvasti tiivistetty ja kehitetty.

Helsinki EU Office on tukenut EU-palveluita mm. älykkään erikoistumisen suunnitelman näkyvyydessä ja EU-edunvalvonnassa. Toimisto on myös laatinut uudet EU-hanketyövälineet - EU-rahoitus- ja strategiaoppaat, joita myös EU-palvelu voi hyödyntää. Helsinki EU Office on ollut keskeisessä roolissa Uudenmaan pääsyssä seuraaviin verkostoihin: Climate KIC (vähähiilisyys edistäminen) ja European Innovation Partnership for active and healthy ageing.

Helsinki EU Officen suorittamien toimeksiantojen määrä Uudenmaan alueelta on ollut nousujohteinen, ollen esimerkiksi vuonna 2016 yhteensä 80 kappaletta (kaikkien sopimuskumppanien osalta 120 toimeksiantoa). Useissa toimeksiannoissa on tehty onnistunutta ja toisia täydentävää yhteistyötä EU-palvelun kanssa. Helsinki EU Officen asiakastytyväisyyttä on alettu mitata systemaattisesti toimintavuonna: asiakastytyväisyyden taso on ollut erittäin korkea.

Tavoitemittarit

1.3 Liiton rooli innovaatio- ja elinkeinotoimijoiden sekä liikennesuunnittelun ja maankäytön toimijoiden verkottamisessa

Suunnittelukauden 2014 – 2017 tavoitearvot:

Innovaatio- ja elinkeinotoimijoiden sekä liikennesuunnittelun ja maankäytön toimijoiden verkostot ovat liiton toiminnan ansiosta laajentuneet ja syventyneet

Raportointi:

Liitto on rahoittanut maakunnan kehittämisrahalla 7 älykkään erikoistumisen strategian koordinaatiohanketta, joiden avulla on voitu merkittävästi parantaa ja vauhdittaa RIS3-strategian toteutumista sekä edistää strategian kannalta tärkeiden toimijoiden verkottumista ja yhteistoimintaa.

Liitto on ollut aktiivisesti edistämässä cleantech-strategian toteuttamiseen liittyvän Smart & Clean -säätöön perustamista ja käynnistämistä. Säätöön toimintaan on vuosiksi 2016–2018 valtion ja kaupunkien kasvusopimuksella kohdennettu AIKO-rahoitusta, jonka koordinoinnin ja hallinnoinnin hoitaa Uudenmaan liitto. Innovaatiotoimijoiden verkottumista on edistetty liiton edustajien aktiivisella osallistumisella GreenNet Finland ry:n, Posintra Oy:n sekä Helsinki Business Hubin hallitustyöskentelyyn.

Maankäyttö-, ympäristö- ja liikenneryhmien toimintaa on kehitetty (sisältö, yhteiset kokoukset ryhmille). Uusimaa-kaavassa on otettu kuntien asiantuntijuus hyötykäyttöön mm. perustamalla erilaisia osin monialaisia kaavan sparraus- ja asiantuntijaryhmiä, jotka kokoontuvat 5-6 kertaa vuosittain.

Kuntien edustajille ja muille sidosryhmille on järjestetty monialaista vuorovaikutusta ja verkottumista erilaisten tilaisuuksien, työpajojen ja koulutuspäivien muodossa mm. liikenne-, maankäytön sekä ympäristön ja elinkeinojen asiantuntijoille. Maakuntakaavatyön kautta on avattu yhteydet naapurimaakuntiin: mm. Etelä-Suomen kehityskäytävät -hanke jossa on verkotettu elinkeinoasiantuntijoita, aluekehittäjiä ja maankäytön ja liikenteen suunnittelijoita yli maakuntarajojen. Myös korkeakoulu yhteistyötä on kehitetty maakuntakaava- ja ohjelmatöissä mm. perustamalla professoreiden monialainen Tulevaisuusraati. Myös muita sidosryhmiä elinkeinoihin liittyen on osallistettu ja verkotettu mm. Kauppakamarin kaavan seurantaryhmän ja kaupan asiantuntijaryhmän kautta.

On tehty tiiviimpää yhteistyötä kuntien seuduttaisten prosessien kanssa mm. yhteistyötä HSL:n (liikennesuunnittelu), HSY:n (ympäristö, tietopalvelut) ja MAL2019 -ryhmän (maankäyttö) kanssa yhteisten selvitysten muodossa. Sekä maakuntakaavatyössä että RIS-kokonaisuudessa on elinkeinot ja innovaatiot – teemaan liittyen verkotettu innovaatiotoimijoita maankäytön ja liikenteen asiantuntijoiden kanssa ja teetetty monialaisia selvityksiä kaavatyön ja muun kehittämisen pohjaksi.

Maankäytön ja liikenteen suunnittelussa on laajennettu ja syvennetty kansainvälisiä yhteyksiä Tukholman Landstingetiin ja Metrexiiin. Liitto on mm. kutsuttu mukaan arvioimaan Tukholman RUFStia ja Tukholman Landstinget on pyydetty arvioimaan Uudenmaan maakuntakaavaa, mikä on tuonut paljon ideoita kaavatyöhön. Vuonna 2015 on myös järjestetty kuntaedustajien ja maakuntaparlamenttiin liittyvää tutustumismatkaa Tukholman seudulle. Metrexistä on tuotu paljon ideoita ja hyviä käytänteitä sekä menetelmiä Uudellemaalle.

Strateginen tavoite 2: Viedään aluekehittämisohjelmia järjestelmällisesti eteenpäin

Vastuu: maakuntajohtaja

Tavoitemittarit 2.1 Uusimaa-ohjelman ohjaavuus aluekehittämistoiminnassa Suunnittelukauden 2014 – 2017 tavoitearvot: Alueen kehittämistoiminta on laajalti toteutunut liiton suunnittelujärjestelmien pohjalta
Raportointi: Uusimaa-ohjelman strategisten valintojen mukaan on tavoitteellisesti ohjattu maakunnan liiton kautta allokoitavaa aluekehittämisrahoitusta: maakunnan kehittämisrahaa, alueelliset innovatiiviset kokeilut AIKO-rahoitusta sekä EU rakennerahastovaroja. Liitto on myöntänyt tukea Uusimaa-ohjelman mukaisten EU-hankkeiden valmisteluun sekä osallistunut itse EU-hankerahoituksen hankintaan hankkeilla, jotka ovat merkittäviä Uusimaa-ohjelman toteuttamiselle. Edunvalvonnassa on pyritty Uusimaa-ohjelman mukaisesti kansainvälistä saavutettavuutta parantaviin toimenpiteisiin. On edistetty aloitteita ja hankittu rahoitusta mm. seuraavien hankkeiden suhteen: Helsinki-Tallinna tunneli, Rail Baltica sekä Suomen kasvukäytävä ja Pohjoinen kasvuvyöhyke.

Tavoitemittarit 2.2 Uusimaa-ohjelman toimeenpanosuunnitelman hyödyntäminen operatiivisena pohjana Uudenmaan kehittämisessä Suunnittelukauden 2014 – 2017 tavoitearvot: Toimeenpanosuunnitelmaa on täydennetty rullaavasti MYR:n linjausten pohjalta ja se on määritellyt keskeiset kehittämistoimet sekä niiden rahoituksen
Raportointi: Uusimaa-ohjelman toimeenpanosuunnitelman kärkihankekokonaisuuksiksi on vuosittain nostettu ajankohtaisia kehittämistoimia. Kärkihankekokonaisuus Kasvua kansainvälisestä saavutettavuudesta on ollut keskeinen, useita vuosia jatkuva kokonaisuus. Avoin data, Clean tech ja kiertotalous sekä kasvuyrittäjyys ovat muita tärkeitä teemoja. Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on huomionnut maahanmuuton Uudenmaan erityispiirteinä ja kohdennanut resursseja kotoutumiseen sekä pakolaisten tukitoimien kehittämiseen. Älykkään erikoistumisen alueelliset innovaatio- ja tutkimusstrategian kärjet on huomioitu toimeenpanosuunnitelmassa näkyvästi. Rahoitusta on kohdennettu erityisesti kärkihankekokonaisuuksiin ja älykkään erikoistumisen käarkiin.

Strateginen tavoite 3: Edistetään maakuntakaavojen toteutumista

Vastuu: johtaja, aluesuunnittelu

Tavoitemittarit

3.1 Toimenpiteet, joilla on edistetty maakuntakaavojen toteutumista

Suunnittelukauden 2014 – 2017 tavoitearvot:

Lausunto- ja viranomaistoimintaa on kehitetty osaksi seuranta- ja toteuttamisjärjestelmää ja kuntien, ELY:n ja muiden sidosryhmien kanssa viranomaistoimintaa on kehitetty proaktiiviseksi

Raportointi:

Maakuntakaavoituksen seurantakatsaukset on tehty vuosina 2015 ja 2016. Seuranta ja sen raportointia kehitetään edelleen vuonna 2017.

Lausunto- ja viranomaistoimintaa on kehitetty siten, että järjestetään ELY:N ja ympäristöministeriön kanssa epävirallisia tapaamisia. Kokonaiskaavan työpajoissa on mukana myös eri viranomaisia.

Liitossa lausuntojen valmistelijat kokoontuvat säännöllisesti käymään lausunnot läpi yhteistyössä, jolloin varmistetaan niissä käytettävä yhtenäinen linja.

Strateginen tavoite 4: Valmistellaan strategista ohjaavuutta korostava maakuntakaava hyväksyttäväksi valtuustokauden aikana

Vastuu: johtaja, aluesuunnittelu

Tavoitemittarit

4.1 Maakuntakaavan strateginen ohjaavuus

Suunnittelukauden 2014 – 2017 tavoitearvot:

Maakuntakaavan strategiset linjaukset on valmisteltu laajassa vuorovaikutuksessa

Raportointi:

4.vaihemaakuntakaava on pyritty valmistelevaan strategisempaan. Kaava on valmisteltu laajassa vuorovaikutuksessa kuntien ja sidosryhmien kanssa vuosien 2013–2016 aikana. Kaavan ehdotus tullaan viemään hyväksyttäväksi vuoden 2017 aikana.

Maakuntahallitus päätti strategisen kokonaiskaavan käynnistämisestä keväällä 2016. Kokonaiskaavan tavoitteita on valmisteltu useassa työpajassa ja sparrausryhmässä. OAS tulee nähtäville ja lausunnoille keväällä 2017.

Tavoitemittarit

4.2 Kaavan laadinnan ja seurannan uudet työvälineet ja liiton asiantuntijuus

Suunnittelukauden 2014 – 2017 tavoitearvot:

Liiton asiantuntijuutta ja uusia menetelmiä hyödynnetään sidosryhmäyhteistyössä

Raportointi:

Liiton aluesuunnittelun asiantuntijoiden käyttöön on otettu käyttöön omana työnä kehitetty, selaimessa toimiva ja kaikkia maakuntakaavoituksen tausta-aineistoja yhdistävä Suunnittelijan työpöytä. Työpöytä on pitkälti mullistanut koko kaavan piirtämisprosessin ja vähentänyt päällekkäistä työtä, parantanut sisäistä tiedon kulkua ja vapauttanut resursseja muuhun käyttöön.

4.vaihemaakuntakaavan valmistelussa on käytetty useita uusia menetelmiä, mm. Zonation ja Ekouuma. Menetelmistä on kerrottu laajasti sidosryhmille, kehitetty niitä yhteistyössä ja järjestetty mm. koulutustilaisuuksia. Menetelmien tuottamaa havainnollistavaa materiaalia on hyödynnetty vuorovaikutuksessa. Sidosryhmät ovat päässeet mukaan myös menetelmätyöhön mm. arvottamalla aineistoja työpajoissa ja kyselyiden kautta. Kokonaiskaavan valmistelussa ollaan ottamassa käyttöön uusi mallinnustyökalu IPM ja etsitään uusia menetelmiä, joilla voidaan arvioida kaavaratkaisun ilmastovaikutuksia ja vaikutuksia yhdyskuntatalouteen.

Eri asiantuntija- ja sidosryhmissä on hyödynnetty liiton asiantuntijuutta ja aineistoja, mm.:

- maapolitiikkaryhmässä valmisteltu laaja selvitys kuntien käyttämistä maapolitiittisista välineistä ja tehty lakimuutosesityksiä
- kulttuuriympäristöryhmässä on edistetty maakuntakaavoituksen toteutumista, mm. opas, artikkelit, tilaisuudet
- tuulivoimateemassa on valmisteltu opas paikallisen tuulivoiman suunnitteluun

Tavoitemittarit**4.3 Maakuntakaavan valmistumisen aikataulu****Suunnittelukauden 2014 – 2017 tavoitearvot:**

Maakuntavaltuusto on hyväksynyt maakuntakaavan valtuustokauden aikana

Raportointi:

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan valmistelu käynnistyi 2013 aikana kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laadinnalla. Kaavatyö kuulutettiin vireille ja OAS oli nähtävillä vuosien 2013–2014 vaihteessa.

Vuoden 2014 aikana kustakin kaavateemasta laadittiin kehityskuvat ja muut taustaselvitykset. Kaavan tavoitteet ja lähtökohdat tarkentuivat vuoden 2014 aikana laajassa vuorovaikutusprosessissa kuntien, eri sidosryhmien ja asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi kehityskuvia ja kaavan muita selvityksiä esiteltiin ja keskustelutettiin erilaisissa tilaisuuksissa.

Vuoden 2014 syksyllä eri teemat sovitettiin yhteen kaavaluonnokseksi. Kaavan valmisteluaineisto oli nähtävillä ja lausunnoilla vuoden 2015 alussa. Palautteen pohjalta luonnoksesta muodostettiin kaavaehdotus vuoden 2015 aikana. Kaavaehdotuksesta pyydettiin lausunnot MRL:n uudistuksen mukaisesti keväällä 2016 ennen ehdotuksen hyväksymistä nähtäville. Kaavaehdotus asetettiin nähtäville loppuvuonna 2016 ja on tarkoitus saada hyväksyttäväksi maakuntavaltuustoon kevään 2017 aikana.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Luottamushenkilöhallinto

1. Luodaan liiton luottamushenkilöille hyvät edellytykset osallistua aktiivisesti aluehallinnon uudistamiseen

Vastuuhenkilö: Ossi Savolainen, Juha Eskelinen

Selite:

Liiton kokouksissa ja tilaisuuksissa esitellään aktiivisesti aluehallinnon uudistamisen valmisteluprosessia. Liiton asiantuntevien ratkaisuehdotuksien ja päätöksen kautta päättäjillä on edellytykset ajaa omissa foorumeissaan yhteisesti luotua Uudenmaan kokonaisuutta (yhteinen tahtotila).

Raportointi:

Maakuntahallituksen helmikuun kokouksessa käsiteltiin luonnos liiton lausunnoksi sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta.

Maakuntahallitus kävi maaliskuun kokouksessaan lähetekeskustelun itsehallintoalueuudistuksen valmistelun käynnistämisestä liiton toimesta. Maakuntahallitukselle ja -valtuustolle järjestettiin huhtikuussa yhteinen seminaari Uudenmaan maakuntauudistuksen ratkaisun valmistelemiseksi.

Valtion ohjeiden mukaisesti liitto on osaltaan käynnistänyt maakuntauudistuksen toteuttamisen esivalmisteluvaiheen ja kartoittanut tarvittavia toimenpiteitä.

Esivalmistelun käynnistysseminaari pidettiin 25.5. Sen yhteydessä ELY-keskuksen, TE -keskuksen, AVI:n ja Uudenmaan liiton johto muodosti näkemystään tulevan työskentelyn menettelytavoista ja sisällöistä. Poliittisen tason ohjaus ja virkamiestason johtoryhmät kokoontuivat tiiviisti. Lisäksi pidettiin poliittisen ja esimiestason yhteisiä työpajoja. Pks-kaupunkien erityisasemasta tehtiin ratkaisu vasta loppuvuonna, mikä hidasti Uudellamaalla uudistuksen toimeenpanoon valmistautumista.

Maakuntauudistuksen lakiluonnokset lähetettiin lausunnoille 31.8.2016. Uudistuksen keskeisin sisältö on ELY-keskusten, TE-toimistojen, maakuntien liittojen, pelastustoimen ja eräiden kuntien tehtävien järjestämisvastuun siirtäminen uusille maakunnille ja valtion aluehallintovirastojen uudistaminen. Maakuntahallitus antoi lausunnon lakiluonnoksista marraskuussa.

Maakuntauudistuksen rinnalla valmisteltavasta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö ja sen osalta kyseinen ministeriö järjestää omia alueellisia tilaisuuksia.

Aluekehityksen suunnittelu ja ohjaus

2. Uusimaa-ohjelman toteutuksen arviointi

Vastuuhenkilö: Juha Eskelinen, Lauri Kuukasjärvi

Selite:

Arvioidaan käynnissä olevan Uusimaa-ohjelman vaikuttavuutta ja tuloksia kolmen maakunnan (Uudenmaan, Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen) yhdessä toteuttamalla vertaisarvioinnilla.

Raportointi:

Vuoden 2016 alkupuolella arvioitiin Uusimaa-ohjelman toteutumista toteuttamalla maakuntaohjelmien vertaisarviointi yhteistyössä Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen liitojen kanssa. Vertaisarvioinnissa havaittiin, että kukin maakunta oli laatinut maakuntaohjelman omista lähtökohdistaan parhaaksi katsomillaan menetelmillä. Uusimaa-ohjelman johtava periaate oli systemaattisuus, joka perustui olemassa olevien resurssien systemaattiseen tarkasteluun ja hyödyntämiseen. Pirkanmaan maakuntaohjelmassa panostettiin tulevaisuuskuvan ja sinne johtavan polun rakentamiseen. Varsinais-Suomen ohjelman johtavana periaatteena oli kumppanuuden ja osallistumisen varmistaminen.

Elokuussa esiteltiin vertaisarvioinnin tuloksia muiden maakuntien ja ministeriöiden edustajille. Arvioinnin loppuraportti valmistui syyskuussa. Sen mukaan maakuntaohjelmien vertaisarviointi toteutetulla tavalla toimi oppimisprosessina ja syvensi asiantuntijoiden tuntemusta muiden maakuntien ohjelmatyöhön ja tavoitteisiin.

3. Toteutetaan tulevaisuustarkastelu uutta maakuntaohjelmaa varten

Vastuuhenkilö: Juha Eskelinen, Lauri Kuukasjärvi

Selite:

Käynnistetään seuraavan maakuntaohjelman ”Uusimaa-ohjelma II” valmistelu tekemällä yhteistyössä Uudenmaan ELY:n kanssa Uttamaata koskeva tulevaisuustarkastelu maakuntaohjelmatyötä varten rinnakkain kokonaismaakuntakaavatyön valmistelun kanssa.

Raportointi:

Tarjouskilpailun kautta valittiin tulevaisuustarkastelutyön konsultiksi Capful Oy. Tarkastelutyön aluksi tarkistettiin työsuunnitelma ja -organisoituminen. Aloitettiin muutostekijöiden ja niiden epävarmuustekijöiden kartoittaminen. Aluesuunnittelun vastuualueen järjestämässä tulevaisuuspäivässä keskusteltiin laajan osallistujajoukon kanssa etenkin alueiden käytön suunnittelussa huomioon otettavista muutostekijöistä Seppo Laakson laatimien väestö- ja työpaikkaprojektoiden sekä 6 professorin muodostaman alueraadin pohjustamien näkemysten pohjalta.

Tulevaisuustarkastelun perustana oli yllämainitun lisäksi Tulevaisuuspäivä ja -raati, joissa hahmoteltiin laadullisia näkökulmia tulevaisuuteen, megatrendejä ja kehityssuuntia käsittelevä kirjallisuuskatsaus sekä arviot vuoden 2012 skenaarioiden ajantasaisuudesta.

Tulevaisuustarkastelussa tuotettiin Uudenmaan toimintaympäristön skenaariot vuoteen 2050 sekä niihin liittyvät varautumissuunnitelmat. Skenaariot, jotka kuvaavat eri kehitysvaihtoehtoja ovat nimeltään: S1: Sulkeutuminen ja perinteinen valtiovalta, S2: Polarisoitunut yksilökeskeisyys ja asiantuntijavalta, S3: Turvautuminen paikallisiin yhteisöihin, S4: Globaali verkostomainen tech-imperialismi ja S5: Kasvu ja EU-vetoinen kansainvälinen yhteistyö. Osana tulevaisuustarkastelua määriteltiin myös eri skenaarioista nousevat kehittämisteemat.

Tulevaisuustarkastelun prosessi ja tulokset tiivistettiin ”Uusi Uusimaa” -kehikoksi, joka toimii Uusimaa 2.0 -ohjelman (Maakuntaohjelma 2018–2021) valmistelun jäsenyyksenä. Siinä maakunnan ja sen tulevaisuuden tarkastelun keskeisiä teemoja ovat hyvinvointi työn ja teknologian murroksessa, uusi työ ja hyvää tuottava liiketoiminta, monimuotoinen elinympäristö ja ilmastonmuutokseen vastaaminen, syvemmät kumppanuudet ja uudet toimintamallit sekä tiede, taide ja teknologia ihmistä varten.

Maakunta-ohjelma laaditaan yllä mainittujen teemojen perustella kolmen näkökulman – Ihminen, Liiketoiminta ja Maapallo – mukaan.

Alueiden käytön suunnittelu

4. Valmistellaan vireillä olevat vaihemaakuntakaavat hyväksyttäväksi

Vastuuhenkilö: Merja Vikman-Kanerva, Kaarina Rautio

Selite:

Östersundomin alueen maakuntakaavaehdotus valmistellaan tiiviissä yhteistyössä kuntien yhteisen yleiskaavatyön ja 4. vaihemaakuntakaavan kanssa.

Viimeistellään 4. vaihemaakuntakaavaehdotus siitä saadun palautteen pohjalta sekä valmistellaan se valtuuston hyväksyttäväksi.

Raportointi:

Östersundomin alueen maakuntakaavoitus:

2. vaihemaakuntakaavan Östersundomin alueen täydennysosion osalta jatkettiin yhteistyötä maakuntakaavan ja yhteisen yleiskaavatyön yhteensovittamiseksi.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava:

4. vaihemaakuntakaavan ehdotus oli lausunnoilla alkuvuodesta 2016. Lausuntokierrokseen liittyi tammikuussa sekä seutuseminaareja että lausunnon antajien seminaari, joissa esiteltiin kaavaratkaisuita ja niiden perusteluita.

Ehdotuksesta saatiin yhteensä 78 lausuntoa, jotka tiivistettiin, käytiin läpi ja pohdittiin niiden aiheuttamia muutostarpeita kaavaan. Lausuntojen pohjalta käsiteltiin muutostarpeiden ratkaisuperiaatteet maakuntahallituksessa keväällä 2016. Toukokuussa 2016 järjestettiin 4. vaihekaavan 2. viranomaisneuvottelu. Lisäksi järjestettiin useita kunta- ja sidosryhmätapaamisia keväällä 2016. Lausuntojen ja muun vuorovaikutuksen perusteella aloitettiin tarkistusten valmistelu kaavaehdotukseen nähtäville asettamista varten. Kaavaehdotusvaiheen täydentävät selvitykset saatettiin valmiiksi mm. nk. Zonation-kohdekorttien osalta. Kaavan ulkoista arviointia täydennettiin Tukholman seudun Landstingetin arvioinnilla 4-kaavan tietyistä teemoista sekä maakuntakaavoituksen eroista ja yhtäläisyyksistä keväällä 2016.

5. Käynnistetään kokonaismaakuntakaavan valmistelu

Vastuuhenkilö: Merja Vikman-Kanerva, Ilona Mansikka

Selite:

Ohjelmoidaan ja käynnistetään seuraava kokonaismaakuntakaavatyö ja käynnistetään tarvittavat taustaselvitykset.

Raportointi:

Vuoden 2016 alussa jatkettiin seuraavaan kaavakierrokseen valmistautumista. Seuraavalle nk. Uusimaa-kaavalle laadittiin aikataulu ja työohjelma. Kaavan sisällön rajaamista ja ajantasaisuuden arviointia jatkettiin. Useita taustaselvityksiä laadittiin vuoden 2016 aikana mm. kaupan, matkailun, lentoaseman merkityksen ja vaikutusten sekä väestö- ja työpaikkaennusteiden osalta. Liiton omana työnä laadittiin myös tulevaisuustarkastelu sekä merkittävimpien muutostekijöiden kartoitus ja tavoitteiden valmistelu kokonaismaakuntakaavan pohjaksi.

Tulevaisuustarkasteluun liittyen perustettiin tulevaisuusraati, jossa eri yliopistojen ja korkeakoulujen professorit yhteistyössä maakuntaliiton asiantuntijoiden kanssa pohtivat Uudenmaan tulevaisuuden näkymiä erityisesti aluesuunnittelun kannalta vuoteen 2050.

Kaavatyön pohjaksi vietiin läpi myös Etelä-Suomen kehityskäytävien hankekokonaisuus erilaisine ylimaakunnallisine selvityksineen yhteistyössä naapurimaakuntien kanssa. Myös erilaisten kaavatyöhön soveltuvien menetelmien ja työkalujen kartoittaminen aloitettiin mm. Tukholman käyttämän IPM-mallinnusmenetelmän esiselvitys sekä ilmastovaikutusten arvioinnin työkalujen esiselvitys.

Uusimaa-kaava 2050 käynnistettiin virallisesti maakuntahallituksessa keväällä 2016. Kaavatyön vuorovaikutusta järjestettiin koko vuoden 2016 ajan mm. sidosryhmäkyselyiden, seutuseminaarien ja yhteistyöryhmätapaamisten sekä kunnille ja tärkeimmille sidosryhmille suunnattujen työpajojen muodossa. Kaavan sisältöön liittyen perustettiin kuntien kaavapäälliköistä ja liikennesuunnittelijoista muodostuvat sparrausryhmät kommentoimaan kaavan painopisteitä ja tavoitteita. Myös kaavan teemoihin liittyen on perustettu erilaisia asiantuntijaryhmiä mm. asumiseen ja matkailuun liittyen.

6. Liikennejärjestelmät tukevat Uudenmaan kestävää yhdyskuntarakennetta, ja edistetään kansainvälistä saavutettavuutta

Vastuuhenkilö: Merja Vikman Kanerva, Petri Suominen

Selite:

Uudenmaan liiton johdolla tehtyjä liikennejärjestelmäsuunnitelmia sekä maankuntakaavojen liikennehankkeita seurataan ja niiden toteutumista edistetään. Helsingistä eri suuntiin lähtevien ja suunniteltujen ratakäytävien kehittämisjärjestystä selvitetään tulevaa kokonaismaakuntakaavaa varten. Osallistutaan liikenteeseen ja liikenneinfran kehittämiseen liittyviin hankkeisiin ja edunvalvontaan Uudellamaalla, Suomessa ja kansainvälisesti.

Liitto valmistelee Itämeriohjelmaan hankkeen, jolla edistetään Rail Baltican toteutumista ja toimivan kuljetuskäytävän kehittymistä Baltiaan sekä Uudenmaan kytkeytymistä sen kautta tiiviimmin osaksi muuta Eurooppaa.

Alueellisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa kytketään yhteen ulkoisen ja sisäisen saavutettavuuden tarpeet. Itäisen Uudenmaan alueelle viedään uusi aiesopimusluonnos edistettävistä liikennehankkeista hyväksyttäväksi ja läntisellä Uudellamaalla edistetään voimassa olevan aiesopimuksen toteutumista ja tehdään tiivistä yhteistyötä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma-työn kanssa.

Nykyisen suunnittelujärjestelmän rinnalle liitto esittää luotavaksi uusia menettelytapoja kehityskäytävävyöhykkeiden eheyttävälle suunnittelulle. Liitto myös toimii aktiivisesti Uuttamaata koskevassa kehityskäytäväyhteistyössä.

Raportointi:

Länsi- ja Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmatyöt olivat seurannan ja edistämisen vaiheessa. Liikennejärjestelmän suunnittelu aloitettiin osaksi maakuntakaavoitusta.

Helsinki-Vantaan lentoaseman merkityksestä ja vaikutuksista teetettiin selvitys. Etelä-Suomen kehityskäytävistä teetettiin selvitys aluetalouden ja logistiikan näkökulmista. Näiden lisäksi järjestettiin työpajojen sarja Varsinais-Suomen, Hämeen, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen ja Kymenlaakson liittojen kanssa.

NSB CoRe-, Scandria2Act- ja PASSAGE-hankkeet käynnistyivät toukokuussa. NSB CoRe järjesti työpajoja syys-lokakuussa, PASSAGE järjesti seminaarit syys- ja marraskuussa. Scandria2Act-hankkeessa laadittiin loppuvuodesta kehityskäytäväselvityksiä ja järjestettiin mm. ylimaakunnallisia työpajoja. FinEst Link -hanke käynnistyi syyskuussa ja Kick Off -seminaari järjestettiin marraskuussa.

Valtion ja Pohjoisen kasvuvyöhykkeen/Suomen kasvukäytävän välisellä sopimuksella saatiin vuosille 2016–18 AIKO-rahoitusta jaettavaksi uusille hankkeille, jotka tukevat yritysten liiketoiminta-alueiden laajenemista ja aluetalouden kehitystä.

Edunvalvonta ja sidosryhmäyhteistyö

7. Helsinki EU Officen uudistettu palveluprofiili ja Uudenmaan liiton kansainväliset verkostot tukevat Uudenmaan toimijoiden tarpeita ja Uusimaa-ohjelman toteutusta

Vastuuhenkilö: Krista Taipale

Selite:

Vuoden 2015 aikana uudistettu Helsinki EU Officen palveluprofiili sisältää toimiston toimintasuunnitelman mukaiset painopistealueet:

- edunvalvonta EU:n toimielimissä ja kotimaan toimijoiden tarpeiden huomioon ottaminen;
- hanketoiminnan tukemisen sekä
- tiedonvälityksen ja yhteistyön eurooppalaisten järjestöjen ja muiden Brysselin EU-toimistojen kanssa

Sopimuskumppaneita sitoutetaan työhön tiivistämällä yhteydenpitoa eri osapuolten välillä.

Uudenmaan liiton aktiivinen ja näkyvä rooli CPMR:n Itämeri-komissiossa sekä BSSSC:ssä edesauttavat Uudenmaan alueen kansainvälisessä edunvalvonnassa. (CPMR = Euroopan periferisten merialueiden liitto; BSSSC = Itämeren valtioiden alueellinen yhteistyö)

Lisäksi liitto osallistuu muuhun kansainväliseen yhteistyöhön voimassa olevien sopimusten mukaan.

Raportointi:

Kansainvälisten verkostojen yksikössä tapahtuneet henkilömuutokset: Brysselin Helsinki EU Officessa aloitti 1.1.2016 kaksi uutta työntekijää: päällikön tehtävässä Krista Taipale ja EU-erityisasiantuntijana Saara Harjula. Krista Taipale vastaa 1.8.2016 alkaen kansainvälisen yksikön toiminnasta.

Henkilömuutosten vuoksi ja kv-verkostot -yksikön toiminnan yleiseksi kehittämiseksi ja tehostamiseksi yksikön organisaatorakenne muutettiin 1.1.2017 lähtien vastaamaan olemassa olevia ja uusia toiminnan ja palvelun tarpeita. Yksikön uudessa rakenteessa otettiin huomioon 8.9.2016 Helsinki EU Officen sopimuskumppaneille järjestetyn toiminnan kehittämiseen liittyneen työpajat tulokset sekä Uudenmaan liitossa jo olemassa oleva kansainvälinen osaaminen ja sen aktiivinen hyödyntäminen.

Sekä BSSSC:n että CPMR:n järjestöjen kautta edistettiin Uudenmaan alueen kehittämistavoitteita: liikenne- ja logistiikka-hankkeet (Pohjanmeri-Baltia sekä Välimeri-Skandinavia TEN-T-liikennekäytävät), Uudenmaan älykäs erikoistuminen ja EU-rahoitusohjelmakautteen 2020+ vaikuttaminen. Helsinki EU Officen ulkoista ja sisäistä tiedottamista uudistettiin. Uutiskirjeen oheen otettiin käyttöön temaattiset viestintäkanavat, jotta informaatiota voidaan kohdentaa nykyistä tehokkaammin. Helsinki EU Officen taustatahojen kansainvälistä näkyvyyttä vahvistettiin uudella, miltei 2000 EU-avainhenkilölle lähetettävällä englanninkielisellä uutiskirjeellä.

Helsinki EU Office nimettiin ERRIN (European Regions Research and Innovation Network) älykkään erikoistumisen (RIS3) työryhmän toiseksi

koordinaattoriksi. Tämän tehtävän kautta on mahdollista tuoda vahvemmin esiin mm. Uudenmaan älykkään erikoistumisen suunnitelmaa ja sen toteuttamista. Helsinki EU Office liittyi EU:n metropolialueita edustavien Brysselin toimistojen yhteistyöryhmän jäseneksi.

Helsinki EU Officen 20-vuotista toimintaa juhlistettiin sidosryhmävastaanotolla 14.6.2016 Brysselissä. Tilaisuus hyödynnettiin Uudenmaan alueen näkyvyyden, sidosryhmätoiminnan ja edunvalvonnan näkökulmasta. Samassa yhteydessä lanseerattiin Uudenmaan liiton Älykkään erikoistumisen Helsinki Smart Region -internetsivusto.

Helsinki EU Officen sopimuskumppanit kutsuttiin työpajaan 8.9, jonka työn perusteella määritellään toiminnan painopisteet 2017 (uusi bottom-up -toimintatapa).

Uudenmaan liiton toiminta kansainvälisissä- ja Itämeren alueen verkostoissa muutettiin strategisemmaksi verkostojohtamisen työkaluiksi. Vaikutettiin vahvasti ko. järjestöjen kannanottoihin siten, että niihin on lisätty liiton kannalta tärkeimmät EU-edunvalvonnan viestit (rakennerahastot, TEN-T verkostot).

Helsinki EU Office järjesti Uudenmaan liiton edustajille korkean tason EU-edunvalvontatapaamisia, mm. komission liikenteen pääosastojen ja aluepolitiikan pääosastojen kanssa. Open Days -tapahtumakokonaisuuden yhteydessä tavattiin suomalaisia europarlamentaarikkoja. Myös yksittäisissä tapaamisissa EU-virkamiesten kanssa on tuotu systemaattisesti esiin EU-edunvalvonnan kärjet.

Uudenmaan kansainvälisen tiimin toimintaa uudistettiin ja tehostettiin. Raportointia ja tiedon vaihtoa lisättiin. Otettiin käyttöön uusi toimintatapa, jossa määritellään Uudenmaan liiton EU-edunvalvonnan kärjet vuodelle 2017.

Helsinki EU Office toteutti 115 sopimuskumppaneilta saatua toimeksiantoa, joista suuri osa liittyi sopivan EU-rahoituksen löytämiseen. Toimisto järjesti sopimuskumppaneille laajan Open Days -tapahtumakokonaisuuden 10–13.10.2016. Tapahtuman yhteyteen järjestettiin useita seminaaritapahtumia: mm. Rail Baltica - ja Helsinki-Tallinna -konferenssi ja Uudenmaan RIS3 -esittelytilaisuus.

8. Vaikutetaan aktiivisesti aluehallinnon kehittämiseen sekä itsehallintoalueiden valmisteluun ja sen mahdolliseen toimeenpanoon

Vastuuhenkilö: Ossi Savolainen, Juha Eskelinen

Selite:

Käynnistetään valtioneuvoston päätöksen mukainen valmistelu Uudenmaan osalta.

Raportointi:

14.3. maakuntahallituksessa käydyn lähetekeskustelun pohjalta

käynnistettiin itsehallintouudistuksen valmistelutyöt niiltä osin kun valmistelu koskee liiton toimintaa.

Esivalmisteluvaiheen Kick-off -seminaari pidettiin 25.5.2016. Sen yhteydessä ELY-keskuksen, TE-keskuksen, AVI:n ja Uudenmaan liiton johto verkostoitui ja muodosti näkemystään tulevan työskentelyn menettelytavoista ja sisällöistä.

Poliittisen tason ohjaus ja virkamiestason johtoryhmät kokoontuivat tiiviisti. Sen lisäksi on pidetty poliittisen ja esimiestason yhteisiä työpajoja.

Maakuntauudistuksen lakiluonnoksista annettiin lausunnot. Uudistuksen keskeisin sisältö on ELY-keskusten, TE-toimistojen, maakuntien liittojen, pelastustoimen ja eräiden kuntien tehtävien järjestämisvastuun siirtäminen uusille maakunnille ja valtion aluehallintovirastojen uudistaminen.

Valtiovarainministeriö järjesti maakuntauudistuksen alueellisen esittely- ja keskustelutilaisuuden Uudenmaan maakunnan alueen toimijoille 27.9.2016. Tilaisuudessa keskusteltiin lakiluonnoksen sisällöstä ja uudistuksen etenemisestä Uudellamaalla. Pääkaupunkiseudun kaupunkien erityisaseman pohdiskelu hidasti Uudellamaalla uudistuksen toimeenpanoon valmistautumista. Vuoden lopussa poliittisella tasolla sovittiin kaupunkien kanssa erillisratkaisusta kasvupalveluiden osalta.

Maakuntauudistuksen rinnalla valmisteltavasta sosiaali- ja terveydenhuollon (sote-)uudistuksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö ja sen osalta kyseinen ministeriö järjesti alueellisia sote-tilaisuuksia.

Maakuntauudistuksen esivalmistelun käynnistyskokous Uudellamaalla pidettiin Finlandia-talolla 3.10.2016.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu Uudellamaalla aktivoitui loppuvuodesta. Esivalmisteluprojektiin rekrytoitiin muutosjohtaja sekä sote-muutosjohtaja. Samalla liiton henkilökunnasta siirtyi työntekijöitä esivalmisteluorganisaatioon. Vaativan tehtävän tavoitteena on perustaa uusi maakunta, uudistaa sosiaali- ja terveyden huollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirtää maakunnalle uusia tehtäviä. Vielä loppuvuodesta käynnistettiin projektisuunnitelman laadinta ja sovittiin esivalmistelun organisoimisesta ja toimielimien järjestäytymisestä. Ylimpänä neuvoa antavan elimenä toimii Neuvottelukunta. Muutosta ohjaamaan asetettiin maakuntahallituksen pohjalle rakentuva poliittinen ohjausryhmä, virkamiesjohtoryhmä ja kuntajohtajakokous. Substanssiohjaukseen ja esivalmistelun koordinointiin nimettiin Sote-tiimi ja Maku-tiimi.

9. Uudistetaan toimintatapoja niin, että saadaan liiton asiantuntijuus ja osaaminen laajemmin ja vaikuttavammin esille resursseja joustavasti hyödyntäen

Vastuuhenkilö: Paula Autioniemi, Inka Tikkanen-Pietikäinen

Selite:

Tavoitteen toteuttamiseksi tarkastelun ja kehittämisen kohteeksi nostetaan

- ydintuoteprosessit
- liiton tekemisten osaamispohjainen roolittaminen
- yhdessä tekemisen edellytysten parantaminen ja siihen kannustaminen
- monipuolisten ja nykyaikaisten tietotekniikka-alustojen hyödyntämiskyky.

Raportointi:

Koko henkilöstölle tarkoitettu Jatkuvan uudistumisen positiivinen kierre - valmennusohjelma käynnistyi toukokuussa. Ohjelman tavoitteina olivat mm. auttaa osallistujia hahmottamaan mitä tieto, osaaminen ja asiantuntijuus ovat tämän päivän julkisessa organisaatiossa; tiedostamaan oman, vastuualueensa ja koko organisaation uudistumisen haasteet; vahvistaa organisaation muutosvalmiutta sekä parantaa tiedon ja osaamisen jakamista sekä uusien innovatiivisten toimintatapojen käyttöönottoa.

Syyskuussa toteutettiin valmennusohjelman toinen työpaja, jossa käsiteltiin mm. älykästä itsensä johtamista, henkilökohtaista sekä organisaation uudistumista, tulevaisuuden osaamisia, kehityskeskusteluja suorituksen johtamisen ydinprosessina sekä tiedon ja innovatiivisuuden johtamista.

Projekti liiton sähköisen HR-järjestelmän (Mepco) edelleen kehittämiseksi aloitettiin ja oli käynnissä koko vuoden. Projektin tavoitteena on sähköistää liiton HRM-prosessit (Human Resource Management) ja luoda kattava henkilöstöresurssin hallinnan ja kehittämisen työkalu. HRM-järjestelmässä on jo ennestään mm. liiton kehityskeskusteluprosessi ja liiton osaamisen johtamisen järjestelmän mukaiset henkilökohtaiset osaamisprofiilit. HRM-järjestelmään vietiin myös mm. perehdytyksen palautekyselyt, työntekijöiden loppuhaastattelut, liiton varhaisen tuen malli ja tähän prosessiin liittyvät keskustelut sekä mahdollistettiin työntekijäkohtaiset cv:t, joihin tallentuu mm. järjestelmään viedyt työkokemukset, tutkinnot, osaamiset ja suoritettu täydennyskoulutus.

Erityiset kehittämistehtävät

10. Uudenmaan älykäs erikoistuminen (RIS3) on kansainvälisesti tunnettu ja strategiaa toteutetaan laajassa yhteistyössä yritysten ja julkisten toimijoiden kesken

Vastuuhenkilö: Juha Eskelinen, Eero Venäläinen

Selite:

Uudenmaan liitto rahoittaa RIS3-kärkiteemojen koordinoitihankkeita maakunnan kehittämisrahalla. Koordinoitihankkeissa kärkiteemoja viedään eteenpäin mahdollisimman laajassa toimijoiden yhteistyössä hyödyntäen eri rahoitusvälineitä. Tavoitteena on linkittää hankkeet myös muihin kärkiteemojen mukaisiin hankkeisiin Uudellamaalla, kuten Smart & Clean referenssialueen synnyttämiseen ja Health Capital konseptin life science osaamiskeskittymän kokoamiseen. Uudenmaan liitto avaa maakunnallisen RIS3-referenssisivuston kansainvälisen tunnettuuden lisäämiseksi.

Raportointi:

Liitto rahoitti maakunnan kehittämisrahalla seitsemää RIS3-kärkiteemojen koordinoitihanketta. Hankkeiden tavoitteena on koota laajalti uusmaalaisia toimijoita RIS3-teemojen edistämiseen ja yhteistyön syventämiseen sekä rahoituksen hakemiseen. Alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen (AIKO) rahoitushaku oli syksyllä RIS3-teemojen edistämiseen liittyen. RIS3-teemoja edistettiin myös EU-rahoituksella, kuten EAKR- ja Interreg-hankkeilla.

Cleantech -teeman kärkenä toimii Smart&Clean -säätöön vetämä pääkaupunkiseudun ja Lahden Smart&Clean -hanke. Hankkeen tarkoituksena on rakentaa pääkaupunkiseudusta kansainvälisesti merkittävä ekologisten ja älykkäiden ratkaisujen referenssialue. Pääyhteistyökumppanit hankkeessa ovat Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisen ja Lahden kaupungit, Uudenmaan liitto, Helsinki Business Hub, Climate Leadership Council, Green Net Finland ry sekä työ- ja elinkeinoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, ympäristöministeriö sekä SITRA.

Health Capital Helsinki on Human Health Tech -teeman kärkenä ja sen tavoitteena on tehdä pääkaupunkiseutu ja Suomi tunnetuksi science- ja terveysteknologia-alan keskittymänä ja Pohjoismaiden parhaaksi paikaksi tehdä tutkimusta, kehitystä ja liiketoimintaa. Keskittymän vahvuusalueita ovat erityisesti neuro, syöpä, digitaalinen terveys, tulevaisuuden sairaala, ruoka sekä kestävä kehitys & biodiversiteetti. Helsingin kaupunki, Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto ja HUS muodostavat allianssin, joka kehittää tutkimukseen pohjautuvaa innovaatio- ja liiketoimintaympäristöä.

Uudenmaan liiton ylläpitämä Helsinki Smart Region -referenssisivusto (helsinkismart.fi) avattiin kesäkuussa 2016. Sivusto esittelee parhaita esimerkkejä innovatiivisista ja älykkäistä uusmaalaisista ratkaisuista RIS3-teemojen puitteissa. Helsinki Smart Region -sivustoa kehitetään koko ajan ja uusia case-esimerkkejä eri teemoista syötetään sivustolle. Kaksi Helsinki Smart Region -videota tuotettiin syksyn aikana ja ne julkaistiin YouTubessa. Sivustoa esiteltiin eri yhteyksissä sekä kotimaisille että ulkomaisille toimijoille, viimeksi mm. ERRIN -verkoston tilaisuudessa Brysselissä syyskuussa sekä lokakuussa European Week of Regions and Cities tapahtuman yhteydessä

samoin Brysselissä. Sivustolla kävi vuoden loppuun mennessä runsaat 20 000 kävijää ja sen Twitter -tilillä on runsaat 600 seuraajaa.

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma, ulkoinen

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
TOIMINTATULOT		
Myyntituotot	8 644 323,11	8 469 843,40
Tuet ja avustukset	1 115 802,42	572 749,31
Muut toimintatuotot	71 727,20	18 417,03
TOIMINTATULOT	9 831 852,73	9 061 009,74
TOIMINTAMENOT		
Palkat ja palkkiot	-4 845 364,32	-4 373 333,41
Eläkekulut	-1 114 341,84	-1 091 391,62
Muut henkilöstökulut	-229 038,46	-145 154,62
Palvelujen ostot	-2 962 268,21	-2 397 347,12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-265 180,71	-267 648,66
Avustukset	-66 700,00	-2 100,00
Muut toimintakulut	-589 180,89	-541 277,12
TOIMINTAMENOT	-10 072 074,43	-8 818 252,55
TOIMINTAKATE	-240 221,70	242 757,19
Rahoitustuotot	3 912,21	2 659,30
Rahoituskulut	-1 110,27	-758,59
VUOSIKATE	-237 419,76	244 657,90
Poistot	-7 669,00	-63 784,67
TILIKAUDEN TULOS	-245 088,76	180 873,23
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Rahastojen muutos	69 617,61	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-175 471,15	180 873,23

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-237 419,76	244 657,90
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	63 363,76	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-174 056,00	244 657,90
Rahoituksen rahavirta		
Toimeksiantojen varat	-6 386 547,61	-333 348,64
Toimeksiantojen pääomat	6 386 547,61	327 048,64
Lyhytaikaisten saamisten muutokset	-646 435,14	445 868,24
Korottomat pitkä- ja lyhytaikaiset velat	204 168,76	-332 635,61
Rahoituksen rahavirta	-442 266,38	106 932,63
Rahavirtojen muutos lisäys (+), vähennys (-)	-616 322,38	351 590,53
Rahavarat kauden 31.12.	1 801 506,25	2 417 828,63
Rahavarat kauden 1.1.	2 417 828,63	2 066 238,10
Rahavirtojen muutos lisäys (+), vähennys (-)	-616 322,38	351 590,53

Tase 31.12.2016

	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA		
Aineettomat oikeudet	0,00	7 669,00
Aineettomat hyödykkeet	0,00	7 669,00
Osakkeet ja osuudet	23 900,00	87 263,76
Sijoitukset	23 900,00	87 263,76
PYSYVÄT VASTAAVAT	23 900,00	94 932,76
Valtiontoimeksiannot	2 724 098,70	1 613 645,00
Muut toimeksiantojen varat	6 655 551,00	1 379 457,09
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	9 379 649,70	2 993 102,09
Myyntisaamiset	8 631,43	36 956,25
Muut saamiset	162 067,53	142 401,20
Siirtosaamiset	1 297 222,14	642 128,51
Lyhytaikaiset	1 467 921,10	821 485,96
Saamiset	1 467 921,10	821 485,96
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentit	245 622,14	243 368,65
Rahoitusarvopaperit	245 622,14	243 368,65
Rahat ja pankkisaamiset	1 555 884,11	2 174 459,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 269 427,35	3 239 314,59
VASTAAVAA	12 672 977,05	6 327 349,44
VASTATTAVAA		
Peruspääoma	101 727,67	101 727,67
Muut omat rahastot	430 382,39	500 000,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	1 222 180,78	1 041 307,55
Tilikauden voitto/tappio	-175 471,15	180 873,23
OMA PÄÄOMA	1 578 819,69	1 823 908,45
Valtion toimeksiannot	2 724 098,70	1 613 645,00
Muut toimeksiantojen pääomat	6 655 551,00	1 379 457,09
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	9 379 649,70	2 993 102,09
Ostovelat	400 369,88	207 817,08
Muut velat	239 634,08	205 894,65
Siirtovelat	1 074 503,70	1 096 627,17
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 714 507,66	1 510 338,90
VIERAS PÄÄOMA	1 714 507,66	1 510 338,90
VASTATTAVAA	12 672 977,05	6 327 349,44

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tuloslaskelman liitetiedot

Tilinpäätöksen arvostus ja jaksotusperiaatteet

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelmanmukaiset poistot on laskettu maakuntahallituksen hyväksymän Uudenmaan liiton investointimenojen poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen markkina-arvoa alempaan arvostushintaan.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot (mukana sisäiset erät)	
Varsinainen toiminta	8 463 502
Projektit	1 415 941
	9 879 443

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty hyväksyttyä poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 vuotta	tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi

Tasetta koskevat liitetiedot

VASTAAVAA				
Aineettomat oikeudet				
Tietokoneohjelmistot 1.1.			7 669,00	
Hankinnat vuonna 2016			0,00	
Poistoa vuonna 2016			-7 669,00	
Aineettomat oikeudet 31.12.2016			0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet				
Osakkeet ja osuudet 1.1.			87 263,76	
Culminatum Innovation Oy Ltd			63 363,76	
Osakkeiden myynti			-63 363,76	-63 363,76
Culminatum Innovation Oy Ltd			0,00	
Pääkaupunkiseudun Markkinointi Oy	10,00 %		20 000,00	
Posintra Oy	4,40 %		3 900,00	
Osakkeet ja osuudet 31.12.2016			23 900,00	23 900,00
Toimeksiantojen varat				
Valtion toimeksiantojen varat				
Maakunnan kehittämisrahat			941 098,70	
Alueelliset innovaatiot ja kokeilut AIKO			1 783 000,00	2 724 098,70
Valtion toimeksiantojen varat 31.12.2016				
Muut toimeksiantojen varat				
EU-tuet/EAKR 2014-2020			6 655 551,00	6 655 551,00
Toimeksiantojen varat 31.12.2016			9 379 649,70	9 379 649,70
Myyntireskontra				
Myyntisaamiset 31.12.2016				8 631,43
Muut saamiset				
Verohallinto, arvonnäköveronpalautukset			123 061,86	
Muita saamisia			39 005,67	
Muut saamiset 31.12.2016			162 067,53	162 067,53
Siirtosaamiset				
Siirtosaamiset kunnilta				
Helsingin kaupunki			1 012,00	
Siirtosaamiset valtiolta				
Kela, työterveydenhuollon korvausta 2016			17 166,00	
Muut siirtosaamiset				
Työntekijöiltä			9 993,80	
Muita siirtosaamisia			128 653,28	138 647,08

Projektien siirtosaamiset		
Alueellisten innovaatiokeskittymien vahvistaminen EAKR-viestinnän keinoin, Uudenmaan liitto, Eu-tuki	10 642,18	
Manner-Suomen rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 tekninen tuki, Uudenmaan liitto, Eu-tuki	433 794,61	
Central Baltic Contact Point Finland, Varsinais-Suomen liitto, Eu-tuki	62 543,84	
Hyvän asumisen työkalupakki, Uudenmaan liitto, maakunnan kehittämisraha	39 298,79	
Yhdessä takuuseen - koulutustakuun varmistaminen Uudellamaalla ESR -hanke, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Eu-tuki	45 864,53	
North Sea Baltic Connector of Regions (NSB CoRe, Eu-tuki	148 850,16	
Public Authorities Supporting low-carbon Growth in European maritime border regions (PASSAGE)	52 168,61	
Bridging Competence infrastructure gaps and speeding up growth and jobs delivery in regions (BRIDGES)	38 065,44	
iEER Boosting innovative Entrepreneurial Ecosystem in Regions for young entrepreneurs	130 155,40	
Sustainable and Multimodal Transport Actions in the Scandinavian-Adriatic Corridor (Scandria 2Act)	29 685,04	
Maritime Spatial Planning for Sustainable Blue Economics (Plan4Blue)	12 770,61	
Climate KIC Pioneers into Practice 2016	36 000,00	
Climate KIC ideahanke	4 949,06	
Finnish Estonian Transport Link (FinEst Link)	65 942,79	
Suomen kasvukäytävä AIKO	3 334,25	
Pohjoinen kasvukäytävä AIKO	2 716,24	
EXPAT Innovative Services for International Talents-Easier Acces to the CBSR, Varsinais-Suomen liitto, Eu-tuki	23 615,51	1 140 397,06
Siirtosaamiset 31.12.2016	1 297 222,14	1 297 222,14
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Rahoitusarvopaperit	243 368,65	
Kirjattu korko 31.12.2016	2 253,49	
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	245 622,14	245 622,14
Rahat ja pankkisaamiset		
Helsingin OP Pankki Oyj	459 648,06	
Danske Bank Oyj	1 096 236,05	
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.2015	1 555 884,11	1 555 884,11
		12 672 977,05

VASTATTAVAA			
Peruspääoma			
Peruspääoma 1.1.		66 007,24	
Askola	0,32 %	210,13	
Espoo	17,46 %	11 523,32	
Hanko	1,03 %	681,12	
Helsinki	29,08 %	19 195,22	
Hyvinkää	3,85 %	2 538,72	
Inkoo	0,45 %	297,22	
Järvenpää	3,21 %	2 117,67	
Karkkila	0,82 %	538,70	
Kauniainen	0,78 %	513,94	
Kerava	2,74 %	1 808,07	
Kirkkonummi	2,53 %	1 671,84	
Lapinjärvi	0,19 %	127,27	
Lohja	3,96 %	2 619,22	
Loviisa	1,02 %	676,32	
Myrskylä	0,13 %	87,91	
Mäntsälä	1,45 %	959,76	
Nurmijärvi	2,80 %	1 851,41	
Pornainen	0,35 %	229,10	
Porvoo	3,20 %	2 113,87	
Pukkila	0,13 %	87,17	
Raasepori	2,68 %	1 770,92	
Sipoo	1,19 %	784,50	
Siuntio	0,41 %	272,45	
Tuusula	2,68 %	1 770,91	
Vantaa	15,38 %	10 154,89	
Vihti	2,13 %	1 405,59	
Peruspääoma 31.12.2016		66 007,24	66 007,24
Muut pääomasijoitukset			
Muut pääomasijoitukset 1.1.		35 720,43	
Askola	0,32 %	114,31	
Espoo	17,46 %	6 236,79	
Hanko	1,03 %	367,92	
Helsinki	29,08 %	10 387,50	
Hyvinkää	3,85 %	1 375,24	
Inkoo	0,45 %	160,74	
Järvenpää	3,21 %	1 146,63	
Karkkila	0,82 %	292,91	
Kauniainen	0,78 %	278,62	
Kerava	2,74 %	978,74	
Kirkkonummi	2,53 %	903,73	
Lapinjärvi	0,19 %	71,44	
Lohja	3,96 %	1 418,10	
Loviisa	1,02 %	364,35	
Myrskylä	0,13 %	46,44	
Mäntsälä	1,45 %	517,95	
Nurmijärvi	2,80 %	1 000,17	
Pornainen	0,35 %	125,02	
Porvoo	3,20 %	1 143,05	
Pukkila	0,13 %	46,44	
Raasepori	2,68 %	957,31	
Sipoo	1,19 %	428,65	
Siuntio	0,41 %	146,45	
Tuusula	2,68 %	957,31	
Vantaa	15,38 %	5 493,80	
Vihti	2,13 %	760,85	
Muut pääomasijoitukset 31.12.2016		35 720,43	35 720,43

Muut omat rahastot 31.12.2016	430 382,39	430 382,39
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 222 180,78	
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.2016	1 222 180,78	1 222 180,78
Tilikauden 2016 alijäämä		-175 471,15
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiantojen pääomat		
Maakunnan kehittämisrahat	941 098,70	
Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO)		
Ennakoitu rakennemuutos	317 000,00	
PKS kasvusopimus	750 000,00	
Suomen kasvukäytävä	446 000,00	
Pohjoinen kasvukäytävä	270 000,00	
Valtion toimeksiantojen pääomat 31.12.2016	2 724 098,70	
Muut toimeksiantojen pääomat		
EU-tuet/EAKR 2014-2020	3 348 089,84	
6-Aika kestävä kaupunki kehitys	3 307 461,16	
Muut toimeksiantojen pääomat 31.12.2016	6 655 551,00	
Toimeksiantojen pääomat 31.12.2016	9 379 649,70	9 379 649,70
Ostoreskontra		
Ostovelat 31.12.2016		400 369,88
Muut velat		
Verovirasto, ennakonpidätysvelka	130 437,70	
Verovirasto, sosiaaliturvamaksuvelka	9 037,44	
Keva, työnantajan eläkemaksuvelka	73 209,95	
Keva, työntekijän eläkemaksuvelka	26 948,99	
Muut velat 31.12.2016	239 634,08	239 634,08
Siirtovelat		
Siirtovelat kunnille		
Jäsenkunnilta perittyä Osaamiskeskusohjelman kuntarahaa, josta jäänyt käyttämättä		
Askola	120,26	
Espoo	6 191,94	
Hanko	223,42	
Helsinki	14 561,46	
Hyvinkää	1 099,21	
Inkoo	133,52	
Järvenpää	955,85	
Karkkila	219,86	
Kauniainen	214,82	
Kerava	831,57	
Kirkkonummi	905,73	
Lapinjärvi	68,21	
Lohja	1 145,59	
Loviisa	374,16	
Myrskylä	48,03	
Mäntsälä	493,72	
Nurmijärvi	981,72	
Pornainen	123,85	
Porvoo	1 182,05	
Pukkila	49,35	
Raasepori	695,06	
Sipoo	451,79	
Siuntio	148,76	
Tuusula	914,62	
Vantaa	4 950,00	
Vihti	691,32	
Siirtovelat kunnille 31.12.2016	37 777,84	37 775,84

Muut siirtovelat			
Lomapalkkavelka 1.1.	763 534,83		
Lisäystä lomapalkkoihin vuonna 2016	76 687,92		
Lisäystä sivukuluihin vuonna 2016	23 014,75	863 237,50	
Kuntien eläkevakuutus		10 000,00	
Ammattiyhdistyksille		6 041,94	
Muita siirtovelkoja		2 454,41	
Muut siirtovelat 31.12.2016		881 733,85	881 733,85
Projektien siirtovelat			
Manner-Suomen rakennerrahasto-ohjelman 2014-2020 tekninen tuki	42 518,39		
Yhdessä takuuseen - koulutustakuun varmistaminen, Uudellamaalla ESR -hanke	15 467,94		
Central Baltic Contact Point Finland	6 423,49		
Hyvän asumisen työkalupakki	15 448,41		
Alueellisen innovaationkeskittymien vahvistaminen EAKR-viestinnän keinoin	2 635,76		
North Sea Baltic Connector of Regions (NSB CoRe	13 010,63		
Public Authorities Supporting low-carbon Growth in European maritime border regions (PASSAGE)	4 613,04		
Bridging Competence infrastructure gaps and speeding up growth and jobs delivery in regions (BRIDGES)	1 616,29		
iEER Boosting innovative Entrepreneurial Ecosystem in Regions for young entrepreneurs	10 743,62		
Sustainable and Multimodal Transport Actions in the Scandinavian-Adriatic Corridor (Scandria 2Act)	836,36		
Maritime Spatial Planning for Sustainable Blue Economics (Plan4Blue)	1 251,84		
Climate KIC Pioneers into Practice 2016	2 995,49		
Finnish Estonian Transport Link (FinEst Link)	862,69		
Maakuntauudistus	3 445,14		
Suomen kasvukäytävä AIKO	512,91		
Pohjoinen kasvukäytävä AIKO	376,03		
Suomi 100 juhlavuosi	8 012,78		
CPMR Conference of Peripheral Maritime Regions järjestön Itämerikomission sihteeristön tehtävät	24 223,20	154 994,01	
Projektien siirtovelat 31.12.2016		1 074 503,70	1 074 503,70
			12 672 977,05

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

VASTUUT JA SITOUMUKSET VUONNA 2016

Vuokravastuut		
1-5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut		
	Päättymisaika	Vastuu
Konica Minolta Oy Monitoimilaitteet	30.4.2019	14 478,21
TeliaSonera Finance Finland Oy Tietokoneet	31.12.2019	60 998,12
DataInfo Oy Matkapuhelimet	30.4.2017	5 786,08
Leasingvastuut 31.12.2016		81 262,41
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera Oy Esterinportti 2 B		
Liikehuoneiston sopimus 4 krs.	28.2.2019	849 742,66
Toimistotila 2 krs.	28.2.2019	110 381,96
Päätearkistotila	28.2.2021	30 229,00
Vuokravastuut 31.12.2016		990 353,62

Omasta puolesta annetut vakuudet		
Vuokranantaja Polytrophys Sprl, jota edustaa Sogesmaint - CBRE S.A. Bulevard Luis Schmidt, 1040 Bryssel, Belgia Brysselin EU-toimiston vuokravakuus Rue Belliard 15-17 B-1040 Brussels Danske Bank, takauksen nro 42G0620051	16.8.2022	18 265,00

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut

	31.12.2016
Palkat ja palkkiot	-4 845 364
Sairausvakuutus- ja tapaturmakorvaukset	38 017
Henkilöstösivukulut	
Eläkekulut	-1 114 342
Muut henkilöstösivukulut	-267 055
Yhteensä	-6 188 745

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	Vuosi 2016	Vuosi 2015
Vakituiset	65	65
Määräaikaiset	31	19
Yhteensä	96	84

Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Luettelo käytetyistä kirjanpitoakirjoista ja tositelajeista

- Verolaskelmat ohjelmatoimittaja Maestro Oy:n palvelimella
- Päiväkirjat ohjelmatoimittaja Maestro Oy:n palvelimella
- Pääkirjat ohjelmatoimittaja Maestro Oy:n palvelimella
- Tuloslaskelmat ja taseet ohjelmatoimittaja Maestro Oy:n palvelimella
- Tasekirja

Tasekirja (KPL 3:8.1 §) on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10. 1 §). Tilikauden kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 10 vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt (KPL 2:10. 2§).

Kirjanpidossa käytetyt tositelajit:

2 = Pankkitositteet 1 – 1080 paperitositteina

3 = Ostolaskut 1 – 1911 skannattuna sähköiseen muotoon

4 = Myyntilaskut 1 – 384 ohjelmatoimittaja Maestro Oy:n palvelimella

5 = Palkkalaskenta 1 – 78 paperitositteina

7 = Maakunnan kehittämisrahalla ja rakennerahasto-ohjelmista rahoitettujen hankkeiden maksatushakemukset tositteet 1 – 237 skannattuna sähköiseen muotoon

8 = Arvonlisäverolaskelmat 1 – 12 ohjelmatoimittaja Maestro Oy:n palvelimella

9 = Muistiotositteet 1 – 67 paperitositteina

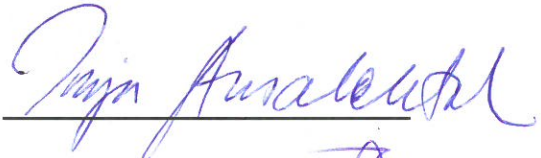
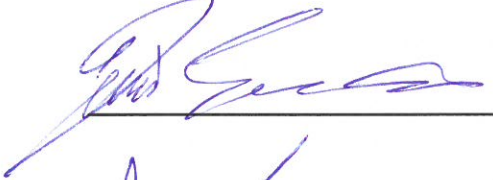
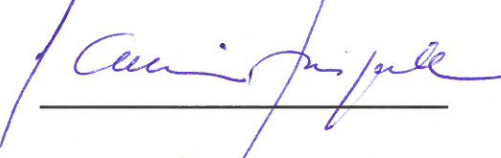
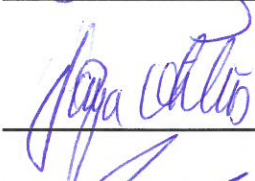
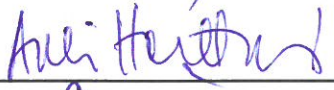
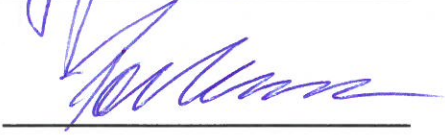
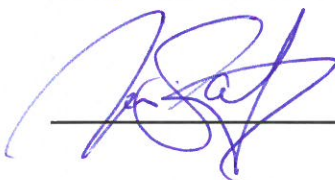
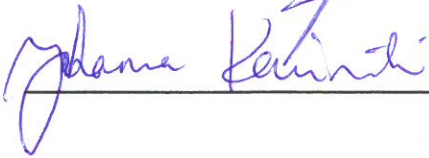
Jäsenkuntien maksuosuudet 2016

JÄSENKUNNAT	Väkiluku 31.12.2014	%-osuus Uudenmaan väkiluvusta	Varsinainen toiminta 2016	Varsinainen toiminta 2015	Muutos 2015-2016, €	Muutos 2015-2016, %
Helsinki	620 715	38,71 %	3 093 146	3 043 085	50 061	1,65 %
Espoo	265 543	16,56 %	1 323 253	1 295 153	28 101	2,17 %
Hyvinkää	46 366	2,89 %	231 051	229 415	1 636	0,71 %
Järvenpää	40 390	2,52 %	201 271	198 445	2 826	1,42 %
Kauniainen	9 357	0,58 %	46 628	45 204	1 423	3,15 %
Kerava	35 317	2,20 %	175 992	173 412	2 580	1,49 %
Kirkkonummi	38 220	2,38 %	190 458	188 243	2 215	1,18 %
Mäntsälä	20 621	1,29 %	102 759	101 992	767	0,75 %
Nurmijärvi	41 577	2,59 %	207 186	204 530	2 656	1,30 %
Pornainen	5 148	0,32 %	25 654	25 555	98	0,39 %
Siuntio	6 199	0,39 %	30 891	30 711	180	0,59 %
Tuusula	38 198	2,38 %	190 348	189 366	982	0,52 %
Vantaa	210 803	13,15 %	1 050 473	1 033 617	16 856	1,63 %
Karkkila	8 977	0,56 %	44 734	45 070	-336	-0,75 %
Lohja	47 624	2,97 %	237 320	236 939	380	0,16 %
Vihti	28 995	1,81 %	144 488	143 690	798	0,56 %
Hanko	9 021	0,56 %	44 953	45 244	-291	-0,64 %
Inkoo	5 560	0,35 %	27 707	27 626	80	0,29 %
Raasepori	28 674	1,79 %	142 888	142 527	361	0,25 %
Askola	5 064	0,32 %	25 235	24 790	445	1,79 %
Lapinjärvi	2 779	0,17 %	13 848	14 007	-159	-1,13 %
Loviisa	15 480	0,97 %	77 140	76 953	187	0,24 %
Myrskylä	1 985	0,12 %	9 892	9 869	22	0,23 %
Porvoo	49 728	3,10 %	247 804	245 498	2 307	0,94 %
Pukkila	2 013	0,13 %	10 031	10 113	-82	-0,81 %
Sipoo	19 034	1,19 %	94 850	93 945	905	0,96 %
Uusimaa	1 603 388	100,00 %	7 990 000	7 875 000	115 000	1,46 %

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Helsingissä 13.3.2017

Uudenmaan liiton maakuntahallitus

 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	 _____
 _____	_____
 _____	_____

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Helsingissä 17.3.2017

PwC Julkistarkastus Oy

Mikko Luoma KHT, JHT

Tilintarkastuskertomus

Uudenmaan liitto, kuntayhtymä - Nylands förbund, samkommun maakuntavaltuustolle

Olemme tarkastaneet Uudenmaan liitto, kuntayhtymä - Nylands förbund, samkommun kuntayhtymän hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen.

Kuntayhtymän maakuntahallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kuntayhtymän maakuntahallitus ja maakuntajohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kuntayhtymän tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Maakuntahallitus ja maakuntajohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyn selonteon. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja maakuntavaltuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteutukseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kuntayhtymän hallintoa on hoidettu lain ja maakuntavaltuuston päätösten mukaisesti.

Kuntayhtymän sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti.

Kuntayhtymän tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä. Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 17.3.2017

PwC Julkistarkastus Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mikko Luoma
JHT, KHT

Liite 1: Uudenmaan liiton julkaisut 2016 / Nylands förbunds publikationer 2016

B 53

The Bidirectional Integration Programme. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

D 80

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2015. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

D 81

Verksamhetsberättelse och bokslut 2015. Nylands förbund. Helsingfors 2016.

D 82

Uudenmaan liiton talousarvio vuodelle 2017 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2017–2019. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

D 83

Nylands förbunds budget för 2017 och verksamhets- och ekonomiplan för 2017–2019. Helsingfors 2016.

E 165

Uudenmaan kulttuuristrategia 2025. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

E 166

Helsingin ympäristön logistiikka-alueiden kehittämisen tiekartta. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

E 167

Uudenmaan työllisyyskehitys 2007–2015. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

E 168

Uudenmaan ennakoidun rakennemuutoksen suunnitelma. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

E 169

Uusimaa-ohjelman toteutuminen vuonna 2015. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

E 170

Etelä-Suomen liikennekäytävien vertailu aluetalouden näkökulmasta. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

E 171

Uudenmaan kaupan palveluverkon kehitys ja vertailu. Helsinki 2016.

E 172

Yritysten työllisyys toimialoittain Uudellamaalla vuonna 2014. Helsinki 2016

E 173

Uudenmaan viherrakenteen analysointi Zonation-menetelmällä. Kohdekuvaukset.

E 174

Maapolitiikkaa Uudellamaalla – keinovalikoima aasta ööhön. Selvitys maapolitiikan keinojen käytöstä ja toimivuudesta Uudenmaan kunnissa. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

E 175

Uusimaa-ohjelman toimeenpanosuunnitelma 2017–2018. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016

E 176

Missä maat on mainiommat – Uudenmaan kulttuuriympäristöt. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

E 177

Esiselvitys IPM-suunnittelumallin toimintaperiaatteista ja tietovarannoista. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

E 178

Tulonjako Uudellamaalla vuonna 2013. Uudenmaan liitto. Helsinki 2016.

